

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang
is een algemeen
Nederlandsch belang”.

Opgericht door Kolonel
G. E. V. L. van Zuylen,
21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGDIENST TELEFOON 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN
moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden
aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

KOLONIAAL
ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST”:
TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot
den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20,
Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

The Empire Typewriter

A. E. LEO,
Beeklaan 279 Den Haag.

No. I fl. 180.—

No. II fl. 225.—

INHOUD: De ramp te Benkoelen. — De 3de Internationale Opiumconferentie te 's-Gravenhage. — Uit de Oost-Ind. Mail. — Suriname. — Curaçao. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Ind. Litt. Overzicht. — Leestafel. — Mededeelingen. Officieele Berichten.

De ramp te Benkoelen.

De correspondent van het „Hbl.” te Batavia seinde: De aardbeving heeft te Benkoelen in de steenen woningen een groote verwoesting teweeggebracht, vooral in het Chineeskamp en in de gouvernementgebouwen der ambten bij den Waterstaat. Gedood zijn: 17 Chineezers en 4 inlanders. Voorts zijn er 20 gewonden, van wie 7 Europeanen. De daklozen worden in de schoolgebouwen ondergebracht.

Aan te 's-Gravenhage ontvangen particuliere berichten ontleende de „N. Ct.” nog het volgende:

Blijkens hier ontvangen particuliere telegrammen hebben te Benkoelen op j.l. Donderdag (25 Juni) snel op elkaar volgende aardbevingen de bevolking op het ergste voorbereid, zoódat tegen den avond, toen de ergste stoten kwamen, zoówat niemand zich in de huizen ophield. Alle slachtoffers zijn dan ook gevallen in het Chineeskamp,

waar hooge, meerendeels slecht onderhouden huizen nauwe straatjes en sloppen vormen. Hier zijn dan ook tal van Chineezers en eenige Maleiers onder stortende muren en daken verpletterd.

In de Maleische kampongs is niemand gedeerd. Hier en daar ontstond slechts begin van brand, wat vrij gemakkelijk kon worden geblusht.

De bastions en kazematten van het fort Marlborough zijn gescheurd, maar de chambrées (sinds vijf-en-twintig jaren met lichte materialen herbouwd) hebben weinig geleden. De militaire kantine, de ziekenzaal, de militaire apotheek, de woningen van het militaire verplegingspersoneel (meest vrij oude steenen gebouwen) zijn grootendeels ingestort, doch waren tijdig ontruimd.

De groote residentswoning en bureau's (vóór enkele jaren grondig gerestaureerd), de Europeesche school, de sociëteit, het gebouw van het agentschap der Paketvaart-Mij., het kantoor der in- en uitvoerrechten, het zoutpakhuis, het monument van wijlen den Britschen resident Parr, zoówat alle Europeesche en Chineesche woonhuizen en toko's, zoómede tal van groote houten gebouwen, zijn ingestort.

Van den Boom tot Pasar-Benkoelen, rond de Aloon-Aloon, Gang Bessi en het uitgestrekte Chineesche kamp is 't een en al puinhoop. Groote voorraden in- en uitvoerartikelen zijn bedorven.

teekend hebben, kunnen dit alsnog doen, waartoe een protocol gereed ligt op het Departement van Buitenlandsche Zaken.

Goed voorbeeld doet goed volgen.

Ook Frankrijk heeft zijn bond gekregen om den strijd tegen het verderfelijke heulsap meer algemeen te maken. Hij heeft daar nog meer recht van bestaan dan in andere westersche landen, want hij zal zijn werkzaamheid niet tot de landen van overzee te beperken hebben. In Parijs en in de Fransche havens aan boord der schepen, heeft het kwaad reeds voet gekregen.

De bond wil den opiumhandel, ook in den vorm van andere verdoovingsmiddelen, doen ophouden en 't publiek voor dit streven winnen. Lezingen, artikelen, vliegende blaadjes, enz. zullen te baat genomen worden.

De hh. Le Myre de Vilers en Ch. Richey hebben 't eerevoortzitterschap aanvaard, onder de medeoprichters treffen wij Bérenger, Chailley, Doumer en verschillende hoogleraren van naam aan.

Uit de O. I. Mail.

De Gezondheidstoestand.

Het „Soer. Nieuwsblad” meldt, dat tijdens de Pinksterdagen in de kota Soerabaja en in de omliggende dezer 8 pestgevallen zich hebben voorgedaan, alle met doodelijken afloop.

Zoo ook, dat begin Juni j.l. een malaria-epidemie is begonnen te Probolinggo en Sidoardjo. De sterftecijfers zijn resp. 8 en 9 pct. Verwacht wordt in het volgende jaar het uitbreken van een groote epidemie.

Assainering te Sibolga.

„De Javabode” meldt, dat naar aanleiding van het in het laatst van het vorig jaar door den chef van den geneeskundigen dienst en een waterstaatsingenieur ingesteld onderzoek naar de aan te wenden middelen tot bestrijding van de malaria, die de hoofddlaats Sibolga schier onbewoonbaar maakt, bij supplettoire begrooting voor het loopende jaar voor het dempen van poelen en het verplaatsen van woningen f 100.000 is toegestaan.

Naar wij vernemen zullen voor dit doel nog eenige tonnen noodig zijn.

Aan de opzichters belast met de uitwerking der assaineringwerken te Sibolga is onlangs eene maandelijksche toelage van f 60 boven hun traktement toegekend.

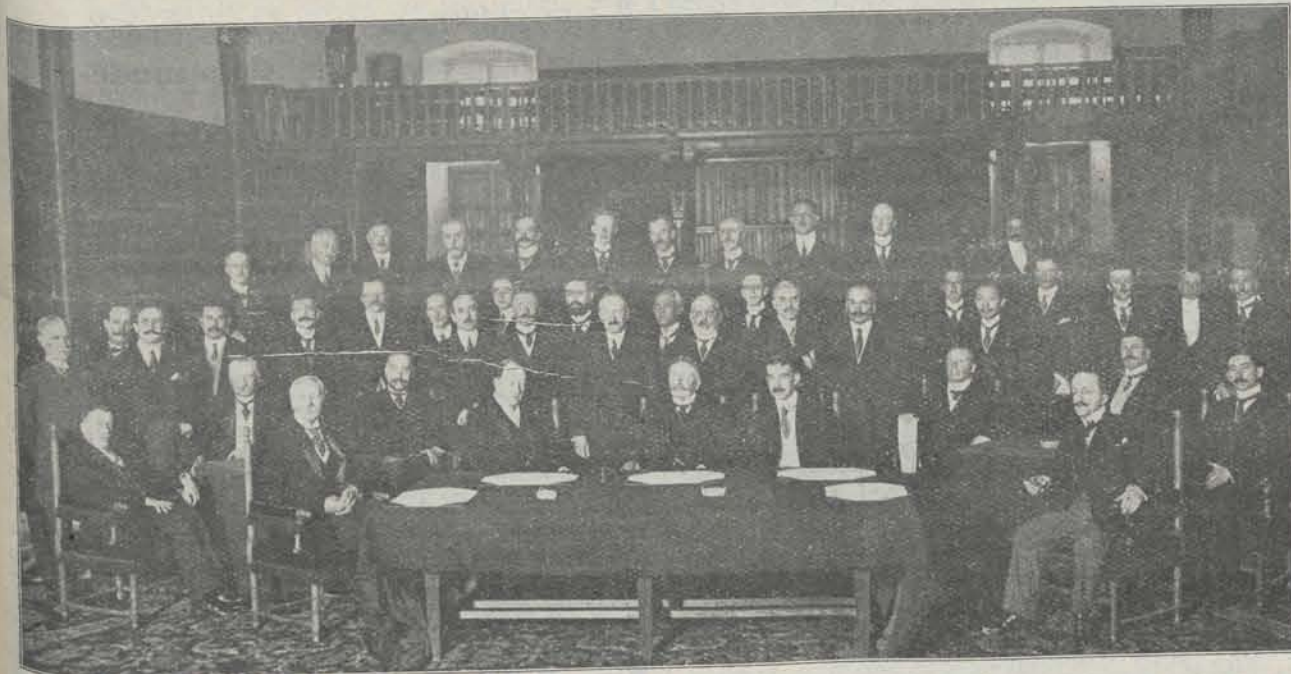
De overval in West Borneo.

De Resident der Westerafdeeling van Borneo seinde 28 en 29 Mei j.l.:

„Heden bericht ontvangen overval patrouille onder kapitein adjudant Brans in gebied landschap Matan tusschen middenloopen Pawan en Pasagoeanrivier, gesneuveld kapitein Brans, twee Amboineesche minderen en een gids en gewond koeli; bende volgens bericht 300 man met lans en geweer gewapend, alle met gele doeken om hoofd; vertrek heden met gewestelijk militairen commandant met 4 groepen Ketapang.”

Voorts dat het verzet te Maton, evenals in Melawi, blijkbaar het gevolg is van heerschende ontevredenheid onder de Maleiers. Dezen werden beperkt in hun afersingen van de Dajaks, tengevolge van de invoering der registratie. Hierop is de belastingaanslag gebaseerd, zoódat zeer weinigen thans vrij komen die zich vroeger konden

De 3de Internationale Opiumconferentie te 's-Gravenhage.

Bovenstaande cliché geeft een der zittingen weer van de derde Internationale Opiumconferentie, verleden week in de Ridderzaal op het Binnenhof te 's-Gravenhage gehouden. In 't midden vóór de bestuurstafel zit de voorzitter, de heer J. F. Cremer, aan diens rechterhand Jhr. Loudon, minister van Buitenlandsche zaken, en op de derde rij vlak achter eerstgenoemde staat Mr. C. Th.

van Deventer, de Nederlandsche afgevaardigde.

Hoewel de afgevaardigden der verschillende mogendheden in de vijf door hen gehouden vergaderingen, nog niet tot praktische resultaten zijn kunnen komen, zijn ze toch een stapje vooruitgegaan, want er is nu aangenomen, dat op 31 Dec. 1914 de Opium-Conventionie van kracht zal zijn. De mogendheden, die dit verdrag nog niet onder-

Hoff. van H. M. de Koningin.

O. C. L. VOSVELD,

Opticiën - Instrumentmaker.

Korte Poten 42 - Tel. 3957 - Den Haag.

Hoff. van H. M. de Kon.-Moeder

den onttrekken en een object waren voor de knevelarij der Maleiers. Dientengevolge staan aan het hoofd van het verzet steeds Maleiers en zijn de Dajaks slechts hun werktuigen.

Het „Soer. Hdbd.” meldt, dat 1 Juni j.l. een compagnie van het 17e bataljon onder bevel van kapitein Voskuil naar West-Borneo vertrok. Den commandant zijn toegevoegd de luitenants Bos en Schneider, alsmede een onder-luitenant en een adjudant-onderofficier.

De moord op luitenant Van Kregten.

In het „Soer. Hdbd.” van 29 Mei j.l. komt een regeringstelegram voor, waarin de moord van luitenant van Kregten wordt bevestigd; „zeer eigenaardig heeft geen enkel Bataviaasch blad dit regeringstelegram ontvangen”, zoo schrijft „De Javabode”.

Wij mogen wel vragen, wat hiervan de oorzaak is. Het telegram luidt als volgt:

„Civiele gezaghebber Tjalang, luitenant van Kregten, op tournee in Daja hedenochtend te Lam Ngò vermoord, vermoedelijke daders lieden uit Djenamproeng, Lam Nò en Oenga juiste aanleiding nog niet na te gaan; waarschijnlijk ontevreden over optreden civiel gezaghebber. Ook twee Inlandsche minderen, die van dit Tjalang in Dajasche patrouilleerende brigade te Lam Nò achtergebleven, werden afgemaakt. Daders gevlucht, medenemen twee karabijnen M. '95, een revolver, tachtig patronen. Onderzoek bereids ingesteld, maatregelen tot achterhaling daders genomen.”

Militaire commandant Celebes.

Naar het „Soer. Handelsblad” vernam is de majoor van den generalen staf S. H. Schutstal van Woudenberg bestemd om op te treden als militaire commandant van Celebes en Menado, ter vervanging van den luitenant kolonel J. J. Engelen.

De majoor R. ten Seldam zal op het hoofdbureau van den staf de plaats innemen van eerstgenoemde.

Opening nieuwe tramweg.

Op 30 Mei j.l. is de tramlijn, die de plaatsen Lasem en Pamotan in het gewest Rembang verbindt, geopend. Blijkens een bericht in de „Loc.” is er veel bij gespecht, o.a. Resident Gonggrijp zeer geroemd.

Volkscredietwezen op de B. B.

In het belang van de organisatie van het volkscredietwezen op coöperatieven grondslag op de buitenbezittingen en in verband met de plannen om aldaar geleidelijk in elk gewest een volksbank op te richten, zal het aantal tijdelijke adjunct-inspecteurs met 2 worden uitgebreid en gebracht worden op drie.

Encyclopaedisch bureau.

Aan dit bureau zal eene betrekkelijk groote uitbreiding met een drietal personen op een maandelijksche bezoldiging van gemiddeld f 500, f 350 en f 325 en met eenige klerken en schrijvers worden gegeven, daar de werkzaamheden als gevolg van de voortdurend toestroomende gegevens belangrijk toenemen.

Onderwijs in de chineesche taal.

„De Javabode” deelt mede, dat het onderwijs in de Chineesche taal aan de leerlingen der Hollandsch-Chineesche scholen facultatief zal zijn en dat voorloopig bij wijze van proef aan een zevental scholen dit onderwijs in namiddag-cursussen zal worden gegeven. De lessen zullen in de 4de klasse aanvragen en zes maal per week in elke klasse worden gegeven.

Het onderricht zal worden gegeven door uit Zuid-China te verkrijgen goeroes, die op landskosten uitkomen en zich moeten verbinden het gouvernement 3 jaren te dienen. Hun maandelijksch traktement zal f 150 bedragen.

Grooter Bandoeng.

Naar de „Preangerb.” vernam, bestaat het plan, om het hoofdbureau der S. S. geleidelijk van Batavia naar Bandoeng over te brengen. Met het bureau der opname, thans te Meester Cornelis gevestigd, zou begonnen worden zoodra de noodige gelden voor 1915 en 1916 op de begroting zullen zijn toegestaan.

Kan de Regeering zich met deze plannen vereenigen, dan gaat ook het geheele departement van Gouvernements-Bedrijven daar heen.

De „Modelkampong”.

Op 31 Mei j.l. namen de bezoekers van het Decentralisatie-congres een kijkje op Taman Sari, waar de gemeente Batavia een kampong heeft doen bouwen.

De heer Sitsen verstrekke den aanwezigen o. m. de volgende inlichtingen:

Aan de Prinsenlaan liggen de duurste woningen, waarvoor f 12.50 's maands huur moet worden betaald. De andere doen f 2.50 en f 2.—. De huisjes van f 2.50 huur zijn door een aannemer gebouwd voor f 750 in totaal, wat ongeveer komt te staan op f 12.50 de vierkante meter. Het gebezigde hout is wildhout van een goede kwaliteit. In afwachting op de uitvoering van de assaineringsplannen Van Breen heeft men tusschen de huisjes en de bijgebouwen een open ruimte gelaten van een meter, teneinde later spoelgoten en afwateringskanalen te kunnen doen loopen in de onmiddellijke nabijheid van de woningen.

Op de hoeken van ieder complex gebouwen staan openbare badgelegenheden, terwijl diepe geulen loopen voor den afvoer van het bad- en speelwater. De groote huizen van f 7.50 huur hebben eigen gemakken, de andere niet. Hierom zijn openbare badgelegenheden noodzakelijk.

Een groot voetbalveld bevindt zich mede op het terrein. Tot een der grootste grieven van de bewoners behoort de verlichting. Deze is zoo goed als totaal afwezig. Zeven

personen hebben nu een gasleiding doen aanleggen, hetgeen hun is komen te staan op een maandelijksche som van zestig cent voor leiding en lampenhuur, terwijl zij het gasverbruik zelf moeten betalen.

Alle huizen zijn nu reeds bewoond, die welke in aanbouw zijn, zijn reeds besproken. Alleen eenige groote woningen van f 12.50 's maands staan nog leeg. Tot op het oogenblik staan ongeveer 42 woningen op het terrein. Er moeten in totaal 54 huisjes gebouwd worden. Voor dit totaal aantal huizen is door den gemeenteraad uitgetrokken een bedrag van f 43000, waaronder niet inbegrepen de kosten van egaliseering van het daarnaast liggende terrein, waarop het tweede complex gebouwen eerlang zal moeten verrijzen.

De eerste complex huizen is opgetrokken bij wijze van proefneming; wordt de proef als geslaagd beschouwd, dan kan aangevangen worden met de uitbreiding van het plan.

Suriname.

„De West” van 29 Mei schrijft:

„De zware regenval veroorzaakt overal in de kolonie meer of minder zware overstromingen. Dat de waterstand ongewoon hoog is, bewijst het feit, dat het boschwater op verschillende plaatsen over den Saramaccapolder heen loopt, zoodat men druk bezig is grond ter ophooging aan te dragen. De overstroming is aan den kant der Tawajari.

De plantages aan den rechteroever der Commewijne beleyen ook een bangen tijd. Overal worden de achterpolders versterkt, die onder den waterdruk dreigen te bezwijken. Een doorbraak zou noodlottig zijn, daar men hier met zoutwater te doen heeft. Den 31en Mei zal wederom een commissie van planters op onderzoek uitgaan, om de oorzaak op te sporen dat hier, waar vroeger een zoetwaterreservoir was, thans het zeewater doordringt.”

In hetzelfde nummer valt het blad een in een vorig nummer geleverd betoog aan, dat het wenschelijk is het departement der Koloniale Vaartuigen weer tot een zelfstandig departement te maken.

Ook naar onze meening was de samentrekking van de

MAAGDENSTRAAT TE PARAMARIBO.

Koloniale Spoorwegen, het Bouwdepartement en de Koloniale Vaartuigen tot een departement onder één hoofd een fout, een van die reorganisatiën, die zonder voldoende kennis van zaken worden tot stand gebracht.

Aan nieuwe Gouverneurs en departementschefs zouden wij willen toeroepen: tracht eerst het bestaande grondig te leeren kennen vóór gij aan het reorganiseren gaat.

* * *

Wij lezen in „De West” van 2 Juni:

„Het gouvernement heeft het voornemen om den Demerara-dienst eenigszins uit te breiden, door voortaan ook Springlands (Engelschen oever van de Corantijn) aan te doen en gelegenheid te geven tot vervoer van vee.

De heer De Stürler, a.s. afdeelingsschef der koloniale vaartuigen, is heden naar Demerara vertrokken in verband met de noodige nautische en commercieele voorzieningen voor de dienstuitbreiding.”

Een zeer nuttige uitbreiding, die tevens de gelegenheid opent om van Springlands over land (auto of spoorweg) via New Amsterdam, de hoofdplaats van Berbice, naar Georgetown te kunnen reizen, zoo het althans in de bedoeling ligt ook op de heenreis Springlands aan te doen.

* * *

In hetzelfde nummer van „De West” vinden wij dit bericht:

„Professor J. B. Harrison, de bekende geoloog van Demerara, die zich op uitnodiging van gouverneur v. Asbeck bereid verklaard heeft om van advies te dienen over diepboringen naar drinkwater in Suriname, wordt in den loop dezer week te Paramaribo verwacht.

Hij zal vergezeld zijn van den heer Ward, directeur v. d. landbouw in Demerara. De heeren zullen trachten zich op de hoogte te stellen van de vorderingen van verschillende cultures in de kolonie, terwijl de heer Harrison, als lid der onderwijscommissie, ook eenige gegevens zal verzamelen over het onderwijs in de kolonie.”

Prof. Harrison is een zeldzaam bekwaam man, die een menschenleefijd in Britsch Guiana heeft doorgebracht en wiens groote kennis op vele gebieden van onberekenbare waarde voor deze Britsche kolonie is geweest.

Demerara telt meer zulke geleerden, die er niet voor korten tijd gedetacheerd zijn, maar die hun geheele leven aan de kolonie gewijd hebben en de algemeene vraagbaak zijn geworden. Wij willen hier slechts noemen James Rod-

De Haagsche Commissiebank

37-39 Prins Hendrikstraat - - - 's-Gravenhage.

Effecten - Coupons - Beleening

Prolongatie - Deposito - Cheques

Safe-Inrichting.

C. J. WEGENAAR, ARTS.

Inwendige en Tropische Ziekten.

Spreekuur 1—2 uur 's nam.

Verhulststraat 47. :: Den Haag.

TELEFOON 205.

Middelbare School v. Handel en Administratie.

LAAN v. MEERDERVOORT 104 - 's-GRAVENHAGE.

EXTERNAAT en INTERNAAT.

AFD. A. **Bijzondere Middelbare Handelsschool** met als onderbouw eene H. B. S. met 3 j. cursus. Bij beschikking van Z. Exc. den Min. van Binnenl. Zaken **gelijkgesteld** met de openbare handelsscholen te Amsterdam, Rotterdam, etc.

AFD. B. **Bijzondere Hoogere Burgerschool met 5-jarigen cursus.** Eveneens officieel als zoodanig erkend.

De 1e en 2e klasse van de beide richtingen vallen samen, zoodat over de keuze Handelsschool of H. B. S. 5-j. c. eerst beslist behoeft te worden na het afloopen der 2e klasse.

De school wordt ook door Meisjes bezocht.

Prospectus en inlichtingen bij den Directeur

F. TIJMSTRA.

Firma H. VAN BESOUW - BREDA

Ondergoederen naar maat voor
: Uitzetten : Dames
: Indische Uitrustingen : en
: Heeren

DEGELIJKE goederen uitmuntende boven elke fabrieksconfectie. **Gegarandeerd!**

Vertegenwoordiger(ster) dagelijks te ontbieden.

Telegram-Adres: BESOUW, Breda. - Interc. Telef. 504.

„INSTITUUT DE REGT”.

Internaat: HAAGWEG 17. RIJSWIJK (Z.-H.) Telefoon 166. Externaat ORANJELAAN 26.

De geheele school, gebouwd in 1909, is ingericht volgens de moderne eischen der hygiëne met centrale verwarming.

De zeer gunstige resultaten der examens leggen getuigenis af van het degelijk onderwijs.

Het onderwijs omvat: Lagere school, H.B.S. met 5-jarigen cursus en Handelsonderwijs.

Uitvoerig prospectus wordt op aanvraag gaarne toegezonden.

GESCHER & KEMPER

TAPIJTHANDEL EN COMPLETE MEUBILEERING

VLAMINGSTR: 22. DEN HAAG

ROTTERDAM BREDAM AMSTERDAM ARNHEM

way, wiens vele geschriften over de Guiana's algemeen bekend zijn en zeer gewaardeerd worden.

Wij juichen het zeer toe, dat de Gouverneur besloten heeft den raad van Prof. Harrison in te winnen in zake diepboringen naar drinkwater. Dat is de juiste weg: profiteren van de ervaring der naburen. Dat spaart veel leergeld uit.

Moeten wij geloof slaan aan de vage geruchten, die ons ter oore komen met betrekking tot de uitzending van een nieuwen inspecteur van het onderwijs naar Suriname, dan heeft het allen schijn, dat men niet slaagt in het vinden van een onderwijsspecialiteit in staat om al de reorganisaties tot stand te brengen, die men van hem verlangt, en tevens in het vreemde land leiding te geven. Zou men er toe moeten komen den eersten den besten hoofdonderwijzer daarheen te zenden, dan vestigen wij er nogmaals de aandacht op, dat er in Suriname reeds Nederlandsche hoofdonderwijzers zijn, die in geen enkel opzicht behoeven onder te doen voor hunne nog in het moederland werkende collega's. Mogen zij, om de een of andere geheimzinnige reden, niet in aanmerking komen, dan zouden wij in overweging geven iemand met universitaire opleiding of iemand van het middelbaar onderwijs daarheen te zenden, ook in verband met de geleidelijke omzetting van de Hendrikschool te Paramaribo in een school voor middelbaar onderwijs. Feitelijk vormen de hoogste 3 klassen dezer school reeds een middelbare school, zooals telkens weer blijkt, wanneer leerlingen dier school op H. B. scholen hier te lande overgaan. Naar mate de kolonie zich ontwikkelt, zal men moeten komen tot een volledige H. B. S. met 5 jarigen cursus.

Bedriegen wij ons niet, dan zijn reeds 4 van de hoofdonderwijzers aan de Hendrikschool in het bezit van akten middelbaar onderwijs.

Op de agenda van de Tweede Kamer voor Donderdag 25 Juni stond o.m. de interpellatie van den heer v. Doorn over de Corantijn-kwestie. Maar de heeren wenschten met vakantie te gaan. De heer de Savornin Lohman achtte het onmogelijk dien dag gereed te komen; ook den volgende dag kon niet vergaderd worden; evenmin de volgende week. Hij gaf daarom in overweging de beide interpellaties (die van den heer Kleerekoper en de zooveel genoemde) van de agenda af te nemen en ze onmiddellijk na het reces aan de orde te stellen.

De heer van Doorn zeide, dat zijn interpellatie wel kon worden uitgesteld, als het moet. Hij hoopte echter, dat zij in den aanvang van de volgende zitting aan de orde zal komen.

Dit uitstel is toe te juichen; zulk een belangrijke kwestie te behandelen in een Kamer, die vakantie wil nemen, verdient geen aanbeveling. Het is niet onwaarschijnlijk, dat vele leden verrast waren de interpellatie op de agenda te zien en geen tijd gehad hebben de zaak, waarom het gaat, behoorlijk te bestudeeren. Nu zij weten dat de behandeling na het reces zal plaats vinden, kunnen zij aan de studie gaan.

De Regeering zou de heeren hierin tegemoet kunnen komen door de bescheiden te publiceeren, waarop wij bij herhaling hebben aangedrongen. Zoowel de Regeering als de Kamers moeten toch inzien, dat een vruchtbaar debat niet mogelijk is zonder die bescheiden. Het land heeft er recht op dat, nu het tot een interpellatie over deze aangelegenheid komt, de Regeering het volle licht late schijnen.

Met een eenvoudige verzekering van de Regeering mag de Kamer geen genoegen nemen. Immers zal de interpellatie plaats hebben trots de meermalen hier besproken verzekering van den vorigen Minister van Buitenlandsche Zaken. Dit zij voor de Regeering een vingerwijzing, dat de Kamer nu bewijsstukken verlangt.

Misschien heeft het uitstel van behandeling nog dit voordeel, dat de groote pers gaat inzien, dat deze zaak de eer van het land raakt en niet mag geïgnoreerd worden, zooals zij, met een enkele uitzondering, tot dusver gedaan heeft.

Curaçao.

De „Amigoe” van 30 Mei j.l. neemt aanstoot aan het kiekje, dat in ons feestnummer van 30 April j.l. in de rubriek Curaçao verscheen.

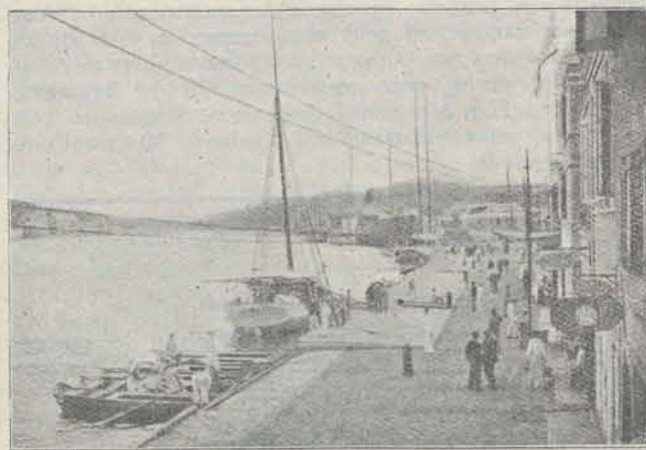
Beginnen wij met te zeggen, dat zij grootendeels gelijk heeft, het kiekje is door een misverstand in de rubriek verzeild geraakt. Er waren 4 andere plaatjes voor de opneming in het feestnummer bestemd geweest. Twee van deze werden in ons nummer 25 geplaatst en de beide andere volgen hier en geven een beter beeld van de haven dan op het door de „Amigoe” aangevallene kiekje.

Wij zijn er geen voorstanders van om bij een feest of optocht een 17e-eeuwsch oorlogsschip en nog wel de beroemde „7 Provinciën”, weer te geven door een verkleinde reproductie, hier in dit geval een sloep van H. M. „Kortenaar”, de personen, die in natuurlijke grootte daarop staan, doen dan altijd iets bespottelijk aan en verstoren de illusie!

Over het „provincie-stadje Harlingen”, waarmede wij Curaçao of liever Willemstad vergeleken, meer wat de sterkte der bevolking betreft, dan ten opzichte van het Internationaal verkeer, moet de „Amigoe” nu heusch zoo min niet denken. Het is een levendige handelsplaats met waarschijnlijk meer verkeer en groteren in- en uitvoer-

handel dan Curaçao. We zien niet in waarom we door deze vergelijking de sympathie voor onze Vereeniging Oost en West zouden moeten verbeuren, evenmin zien wij in, dat

GEZICHT UIT WILLEMSTAD.

Havengezicht Pundazijde, genomen van de club „de Gezelligheid”. Op den achtergrond de ingang naar het Schottegat. Rechts achter een mailstoomer. Verder 2 cur. schoeners. Op den voorgrond „pontjes” voor het transport van personen en goederen naar den overkant van de haven.

wij partijdig zouden zijn, omdat we niet steeds naar den zin van „Amigoe” schrijven.

Als het blad een „staaltje” ophaalt van onze partijdigheid, zooals in haar nummer van 20 Mei, dan is het naar onze meening eerlijker om niet een enkele zinsnede van een door ons besproken artikel uit de „Wekker” te vermelden, maar het geheele stuk, zoodat de lezer zelf kan oordeelen of onze conclusie juist is, dan wel toe te schrijven is aan „fel anticlericalisme”.

Wij zijn in het geheel geen vrienden van twistgeschrijf, gewoonlijk leidt dit tot niets, 't is ons alleen te doen om de ware belangen van Curaçao en zijne bevolking, zooals die door ons begrepen worden, te bevorderen.

Over de heerschende droogte schrijft de „Amigoe”: 't Is lang droog geweest. De voorraad drinkwater begint op te raken, en dan zal spoedig de ellende en armoede algemeen zijn in de buitendistricten en op de eilanden.

GEZICHT UIT WILLEMSTAD.

„Breede straat”, Otrabanda.

Reeds komen er gevallen van scheurbuik voor. Gelukkig staat de lucht thans erg naar regen en vielen er al een paar buitjes. Donderdag regende het op Westpunt bijna den geheelen dag.”

Aan de Cur. couranten, die ons geluk wenschten met ons 15-jarig bestaan, onzen dank.

WAT DE INLANDER ZEGT.

Holl.-Inl. Scholen.

De „Pembrita Betawi” neemt uit de „Kaem Moeda” het bericht over, dat in de „Javasche Courant” is bekend gemaakt, dat aan het hoofd van een Inlandsche school der 1e klas, waar de Nederlandsche taal wordt onderwezen, indien ter beoordeeling van den Directeur van Onderwijs en Nijverheid, het peil van het onderwijs ongeveer gelijk is aan dat van de Openbare Europeesche lagere scholen, een onderwijzer bij het Openbaar Europeesch lager onderwijs geplaatst kan worden. Een school, ten opzichte waarvan de bedoelde maatregel wordt toegepast, draagt den naam van Hollandsch-Inlandsche school. De inrichting van en het toezicht op de Hollandsch-Inlandsche scholen worden nader bepaald door den Gouverneur-Generaal.

S. I. in Djambi.

G. (Goenawan, hoofdredacteur van de „Pantjaran Warta”, het orgaan van de S. I. voor Batavia en omstreken), geeft in dit blad een verhaal van zijn reis naar Djambi, in het belang van de S. I. gedaan. Overal, schrijft hij, zoo op Java als in de landen daar buiten, is de Mohammedaansche bevolking overtuigd van het nut der Vereeniging S. I., wat tot gevolg heeft, dat men op de plaats zijner inwoning een afdeling daarvan gevestigd wenscht

Hillmer & Co.

Noordeinde 58. Tel. 1667

PIQUÉ HEMDEN
f 2.75, f 3.50, f 4.- f 4.50.
Engelsche Hemden
steeds de nieuwste Dessins
van af f 2.50.
Rijke keuze DASSEN.
Gemaakte en Zelfbinders.

C. HOYNG,

Spuistraat 20-22 Den Haag.

AMSTERDAM - UTRECHT.

Onze Geïllustreerde Catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS
VORKEN, MESSEN, GASOLINELAMPEN.

Prijscourant gratis.

Instituut „ALPINA”

GERSAU aan het Vierwaldstättermeer.

ONDERRICHT in alle Moderne Talen, zoowel elementaire als hoofdvakken.

VOORBEREIDING voor Universiteit, Politechnicum, Handel en Landbouwkunde.

HEERLIJKE LIGGING, gezond Alpenklimaat. Zeer geschikt voor herstel van zwakke schoolkinderen, of voor diegenen, welke hunne vakantie in Zwitserland willen doorbrengen. MATIGE PRIJZEN. Prima referentiën. Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

Directeur: PROF. VAN WIJK.

INSTITUUT „HAAGSCHE TEEKENCURSUS”

OPGERICHT 1906.

Gevestigd Galileistraat 2a. - Den Haag.

Opleiding L. O. en M. O. Teekenen.
Onderwijs in Etsen, Schilderen en Kunstnijverheid.
Spreekuur: Dinsdag 2-3 uur.

Directie: W. H. BIK.
J. VAANDRAGER.

A. J. LINNEWEEVER,

Westeinde 32a - 's-Gravenhage.

Orthopaedisch Schoenmaker

KURKVERHOOGINGEN

OP VERSCHILLENDE MANIEREN.

Laarzen met baleinen, Laarzen met steunwerk, Beugel-laarzen, enz. enz.

Koninklijke
Brood- en Beschuifabriek

LENSVELT NICOLA

VEENESTRAAT 23 - DEN HAAG.

Lunchroom.

Specialiteit HAAGSCHE BESCHUIT.

Roggebrood in blik voor Export.

Elastieken Kousen,

beslist 1e kwaliteit, per paar f 4.—, boven No. 8 f 5.— per paar. Breukbanden enkel f 1.65, dubbel f 2.50. Koortsthermometers met controleerbewijs f 0.60. Hospitaaldoek 1e kw. f 1.30 per M., Thermogène Watten 40 en 65 cts. Damesbinden per pak 40 cts, per 6 pakken f 2.10. Ondersteken en Windkussens in huur verkrijgbaar à f 1.— per maand. DE GEDÉ, Witte de Withstraat 20 en Badhuisstraat 134, Scheveningen.

te zien. Ook de ingezetenen van Djambi, de hoofdplaats der gelijknamige residentie, waren reeds lang van plan deze vereeniging op te richten en zonden ons een uitnodiging om te Djambi te komen tot regeling van de zaak. Zooals het mijne broeders bekend is, vertrok ik den 25en April j.l. van Batavia per S.S. Loudon naar Palembang met het doel om de algemeene vergadering der S. I. te Palembang bij te wonen, die op 3 Mei 1914 plaats zou hebben op het plein vóór de moskee te dieer stede en waartoe alle leden van Palembang waren opgeroepen voor de verkiezing van een bestuur. Gelukkig had ik er voor gezorgd, dat de circulaire van de S. I. te Djokdja en gericht aan de S. I. te Palembang, kort voor mijn vertrek gedrukt werd, zoodat ik eenige exemplaren kon medenemen, en waarin voorgeschreven stond, dat ter vergadering van de S. I. de komst van de kringleiders voldoende was om de stemming der leden uit te brengen. Den dag na mijn aankomst te Palembang, verscheen ik voor den Assistent-Resident, die tevens wvd. Resident was. Z. EdG. vertelde mij, dat hij vreesde, dat de plaats voor de bijeenkomst der S. I. (het plein voor de Mesjid), geen genoegzame ruimte zoude aanbieden, daar toch alle leden der S. I. (± 17000) waren opgeroepen en dat het moeilijk voor de politie zoude zijn, naar behooren voor de orde te zorgen. Toen ik echter mededeelde, dat slechts de kringleiders ter vergadering zouden komen, was hij blijkbaar gerustgesteld en gaf mij toen in overweging, dan maar te vergaderen in de loods van de „Komedi Bangsawan”, die ruimte verschaft voor ± 200 personen, wat de taak der politie zeer zoude vergemakkelijken. Zulks geschiedde ook. Maar wat gebeurde? Men kwam uit de binnenlanden van Palembang (oeloe) om de vergadering bij te wonen, honderden en duizenden, met de stoomboot, per prauw, op vlotten (rakit) de rivier afvaren gedurende twee à drie dagen. Zooveel belangstelling toonde men voor de S. I.

Op de wegen was een groote menigte verzameld; honderden wilden het kantoor binnendringen, zoodat men verplicht was de deuren te sluiten, om het personeel niet in hun arbeid te storen. Het was voor die lieden een groote teleurstelling, dat zij, van heinde en ver gekomen, niet in de gelegenheid gesteld werden de vergadering bij te wonen, daargelaten nog de kosten voor de reis uitgegeven. De politie bewaakte alle toegangen van „de Komedi Bangsawan”.

Den 6en Mei 1914 ging ik per S.S. „Van der Parra” naar Djambi. Uit de Moesi-rivier kwamen wij in de Batang Hari, die niet zeer groot is, maar bij Djambi toch bevaarbaar voor groote schepen. Zij is op vele plaatsen, nu rechts dan links ondiep, zoodat en loods en stuurman terdege moesten opletten. In het donker of als de lucht zwaar bewolkt is, dan is een schip niet goed te besturen. Eens gebeurde 't, dat de „Van der Parra” in de modder van den rechteroever vastraakte. Vandaar, dat zij toen reeds bij de doesoen Boengin ankerde, van wege de duisternis en omdat verder stoomen niet raadzaam werd geacht. Den 8en Mei 1914 kwam ik behouden te Djambi aan, waar ik logeerde ten huize van broeder Mohamad Saleh, baas aldaar. Aan de Batang hari bevonden zich eenige doessoens, waarvan de bevolking leeft van de opbrengst van boschproducten. Van mijne mede-passagiers vernam ik ook, dat daar ook Chinezen wonen, die zich bezig houden met den opkoop van boschproducten, als rotan, getah djeloetoeng e. d. Deze Chineesche handelaren varen er wel bij, omdat zij deze producten tegen zeer lage prijzen verkrijgen in den vorm van rijst, kams, lijnwaden, enz. Die doessoen-menschen kennen de waarde dezer goederen niet. De vraag rijst, of deze wijze van handeldrijven niet is een soort van bloedzuigerstelsel. Op den 9en Mei verscheen ik voor den Resident van Djambi, om vergunning te vragen de vergadering te mogen houden in de bioscoop van den heer Abdul Chalit, welke mij verleend werd. De Resident en de Secretaris vroegen mij vele inlichtingen over de S. I. en uit hunne gesprekken maakte ik op, dat zij zich konden vereenigen met het streven van de S. I. Zij beloofden dan ook allen mogelijken steun te zullen verlenen. Den 10en Mei had de vergadering plaats, bijgewoond door circa 2000 personen, waaronder de notabelen van de stad en de agent der Djambische volksbank. Het voorloopig bestuur werd aldus samengesteld: President Abdulmanan, Inlandsch klerk van de Volksbank; vice-President: Kiagoes Mohamad Djahari, handelaar; eerste Secretaris Mohamad, Crani der K(oninklijke) P(aket) V(aart) M(aatschappij); tweede Secretaris: Hadji Hasjannoedin, handelaar; eerste Penningmeester: Mohamad Saleh, baas; tweede Penningmeester: Kiagoes Hadje Zuber, handelaar; Commissarissen: Abdulrahni, particulier Kiagoes Abdulhamid, handelaar, Hadji Moestapa, handelaar, Samioen, handelaar en Said Abdollah, handelaar. Adviseurs Hadji Derahoe, handelaar en Hadji Djahari, handelaar. Dit bestuur mocht in de eerste dagen geen leden aannemen. Zoolang ik te Djambi vertoefde, gaf ik het bestuur de meeste inlichtingen, opdat het niet al te haastig en voorbarig zou handelen bij het aannemen van leden. Eerst komen in aanmerking de inwoners der stad, doch ook hier moet geschift worden. 't Is geen kunst om een groot aantal leden te krijgen, maar wel om degelijke menschen, die het doel der vereeniging goed begrijpen, bij elkaar te krijgen. Ook heb ik het voorloopig bestuur aangeraden den Resident te doen weten, dat de statuten der S. I. eerst over een twee à drie maanden ter goedkeuring zullen worden aangeboden, omdat eerst moet worden afgewacht, of deze vereeniging te Djambi levensvatbaar bezit. Zooals de lezer weet, is het sultanaat van Djambi ongeveer een tien

of vijftien jaren geleden opgeheven. De familieleden van den laatsten vorst leven in een door het Bestuur aangegeven doesoen, n.m. de doesoen Tandjoeng Raden. Die doesoen bezocht ik op 11 Mei. Werkelijk bevonden zich daar de weduwen en prinsessen van den laatsten sultan, benevens vele prinses; zij zijn echter zeer verarmd. Waar zij vroeger handen vol geld weg wierpen, moeten zij nu zoeken naar een hapje rijst. Zij verdienen diep medelijden, vooral nu zij geen onderstand van de Regeering krijgen. Den 12en Mei vertrok ik per S.S. Singaradja naar Singapoera, om van daar naar Palembang, Moeara Enim en Benkoelen te gaan.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Technische Hoogeschool.

Ook de Chineesche pers maakt melding van den oproep door den heer D. van Hinloopen Labberton gedaan om steun te verlenen voor de oprichting van een technische hoogeschool te Batavia, waarvoor zich de Universiteitsvereeniging heeft gespannen. In 't kort zij hier aangevend, wat daaromtrent ook in de Hollandsche bladen is overgenomen. Hij, de heer Labberton voornoemd, richt zich tot de Islammieten met den uitroep, dat het hier een verheven doel geldt, de oprichting van een hooge school te bevorderen, tot de besturen der Chineesche vereenigingen Tiong Hoa Hwe Hoan, Soe Po Sin, Siang Boe en andere en ten slotte ook tot het bestuur van Boedi Oetomo om steun. Verder wijst hij er op, dat iemand een stuk grond te Kondangdia (Batavia) ter beschikking heeft gesteld voor de oprichting van de hooge school en Inlanders en Chinezen niet mogen achterblijven, waar het geldt de tot standkoming van dusdanige school voor alle rassen. Op dit laatste legt hij den nadruk. Voorts merkt hij op, dat het hier nog maar gaat om een school, speciaal voor de opleiding tot ingenieur, maar wanneer een stap is gedaan met den rechervoet, volgt stellig een schrede ook met den linker. Het zal dan niet lang duren of men gaat naar een universiteit voor alle vakken. Het is noodig, dat de Inlanders en Chinezen hooger onderwijs genieten, niet alleen, omdat zij dan veel geld kunnen verdienen en een hooge betrekking kunnen krijgen, maar om het meer verhevene, dat een volk met hooger onderwijs wordt aangezien voor een verheven volk.

Gewezen wordt op Japan, dat thans al in staat is Europeesche professoren te laten uitkomen. Hij merkt voorts op, dat het natuurlijk niet noodig is, dat alle inlanders naar de universiteit gaan, maar waar in Nederland thans één persoon op de honderd hooger onderwijs geniet, daar is het hier nog niet één op de miljoen menschen. Als men eens zou willen tellen, hoeveel Inlanders en Chinezen van hier hooger onderwijs hebben genoten, zou men genoeg hebben aan de vingers van een hand. Genoemde heer antwoordt dan op eventuele opmerkingen van hen, die zeggen zullen: Is het wel noodig nu scholen voor hooger onderwijs te gaan bouwen, daar er nog te weinig lagere scholen zijn en te weinig ruimte op de middelbare scholen. Schrijver meent, dat is er eenmaal een hooge school, de regeering ook wel meer H. B. Scholen zal oprichten, zooals in Djokdja of Solo, waar het bepaald noodig is. En dan vervolgt hij. Alle Inlandsche scholen te klas zullen nu worden veranderd in Hollandsch-Inlandsche scholen (het zijn er 100). Er zullen nog meer Hollandsch-Chineesche scholen komen en wanneer later knappe kinderen de M. U. L. O. of H. B. S. hebben afgehoopen, zullen die op de hooge school kunnen komen. Het zal heel mooi zijn, wanneer ook de leerlingen van de Kweekschool en de Opleidingschool op de hooge school worden toegelaten en niet alleen zij, die van de H. B. S. komen. Men kan zeggen, dat de lagere school nog minder goed blijft, zoolang er nog geen H. B. S. is. Zoodra is deze geopend, of al het onderwijs op de lagere scholen gaat vooruit en er komen lagere scholen bij. Evenzoo, redeneerde de heer Labberton, gaat het met het middelbaar onderwijs en het hooger. Hij betoogt dan het nut van de hoogeschool hier in Indië. Voor de Europeanen is het gemakkelijk genoeg hun kinderen naar Nederland te zenden, om de hoogeschool te bezoeken, maar voor de Inlanders en Chinezen is het wat anders. Ten eerste is het zoo zwaar voor de ouders van hun kinderen te moeten scheiden, die naar een zoo ver land gaan. Het is immers niet zeker of zij wel het diploma zullen halen, of zij niet ziek zullen worden, of zij wel weerstand zullen bieden aan de vele verleidingen, die hen in het vreemde land wachten. De gewoonten en zeden zijn er anders, wanneer de kinderen terug komen in het land, waar zij geboren werden, zijn ze de gewoonten der ouders vergeten. En dan volgt de opwekking om mee te helpen de 5000000 bijeen te krijgen, welke noodig is voor de oprichting der technische hoogeschool.

Toebansche Zaak.

De „Perniagan” gaat voort de Toebansche zaken te bespreken en wel naar aanleiding van de herplaatsing van den heer Johan en in verband hiermede het beleid en de inzichten van den heer Gonggrjip afkeurende. Men herinnert zich nog wel, zegt dit blad, de zaak in Karangasem (Toeban) voorgevallen, naar aanleiding van een huiszoeking naar gestolen hout door een mantripolitie en een mantri oetan, die bij deze gelegenheid door de S. I.-mers van het dorp werden afgeranseld. De heer Johan heeft naar aanleiding van de verdere gebeurtenissen om de hulp van militairen gevraagd, niet maar om alle

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

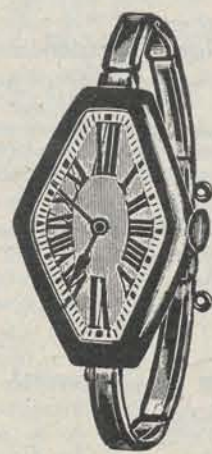
LEIDEN - HOLLAND.

Blikgroenten Visch, Vleeschwaren Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

HET NIEUWSTE VAN DIT SEIZOEN.

Armband-Horloges in iederen prijs.

No. 45. Armband-Horloge met lederen riempje prachtige uitvoering, goed in rubis loopend werk. in: Nikkelen of stalen kast . . . f 3.95
Paarlmoeren kast . . . 4.50
Echte zilveren kast . . . 5.20
Echte 14 kar. gouden kast . . . f 12.50
No. 47. Armbandhorloges met Patent-Span-Bracelet, nauwkeurig loopend, 10 rubis, in Amerik. goud-doublé, 15 jaren gegarandeerd . . . 9.90
Met echte zilveren kast en armband . . . 6.75
Met echte 14 kar. gouden kast en armband . . . 25.—
No. 49. Radium Armbandhorloge met lederen riempje. Nikkelen of stalen kast, cijferplaat en wijzers met echt Radium belegd, nauwkeurig Ankerwerk 15 rubis, voor reizigers en militairen bijzonder geschikt . . . f 9.50
Verzending tegen rembours

Holzer & Wohl, Horlogefabriek

Krakau No. 64, (Oostenr.).

CATALOGUS GRATIS EN FRANCO.

Gebroeders Domhoff

Hofkleermakers van Z. K. H. den Prins der Nederlanden.

's-Gravenhage

Rotterdam

Parkstraat 8.

Mosseltrap 5-6-7.

Heeren- en Dames-Kleermakerij.

Uitrustingen voor Oost- en West-Indië.

Uniformen voor Zee- en Landmacht.

Rij- en Automobielkleeding.

Galakleeding en Ambtsgewaden.

Amsterdam

Nijmegen

Heerengracht 422.

Graafscheweg 9.

THE BERLITZSCHOOL OF LANGUAGES

WELBEKEND - BU ALLEN DIE MET VERLOF IN NEDERLAND VERTOEFEN

DEGELUK ONDERWIJS IN

DUITSCH . ENGELSCH . FRANSCH . SPAANSCH . ITALIAANSCH .

LET OP HET JUISTE ADRES DER ORIGINEELE BERLITZSCHOOL

OVER DE WAALSCHERKERK

58^a NOORDEINDE NIET BOVEN KRUL TEL: 2234

G. J. EENINK.

In- en Verkoop van Antieke Meubelen.

Specialiteit in het vervaardigen van IMITATIE-Antieke Meubelen.

Fabriek: DEN HAAG 5 Heerenstraat 5.
Magazijn: Huigenspark 16. MEUBELMAKERIJ.

MAGAZIJN VAN DAMES-HANDWERKEN EN LUXE-ARTIKELN

Fa Wed. A. v. Winkoop

Noordeinde 40 - 's-Gravenhage
Telefoon 2219.

GAZEN WERKEN
gecopieerd naar GOBELINS uit Musée du Louvre en Musée de Cluny voor
Fauteuils - Eetkamerstoelen - Schoorsteenranden en Kussens
ZICHTZENDINGEN FRANCO DOOR GEHEEL NEDERLAND.

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA”.

Spuistraat 16 DEN HAAG Telefoon 3768.

Gunstig gelegen in het midden der stad.
Lift - Electrisch Licht - Centrale Verwarming.
80 Kamers en Salons.

PLATS DU JOUR 50 CT - DINERS VAN f1.50 EN HOGER.
Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG.
gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE

Inlanders dood te schieten, maar om door het vertoon der bajonetten den kwaadwilligen vrees in te boezemen. Een goede uitwerking heeft hij daarvan gezien bij het Gedangan opstootje, toen hij door den heer van Rees, waarmede Directeur van Binnenlandsch Bestuur, die hem geheel vertrouwd, werd uitgezonden om deze zaak te onderzoeken. Maar de heer Gonggrijp werd boos en gelastte de opmarsch der militairen af. Hij verbood zelfs den heer Johan zich verder met deze zaken te bemoeien. In zijn oog toch waren de S. I.-mers zoete jongens, die met zoete woorden verder zoet te houden waren. De heer Tollenaar, Directeur van het Binnenlandsch Bestuur, is toen gekomen om het geschil te onderzoeken. De heer Johan werd ontslagen, niettegenstaande toch gebleken was, dat de maatregelen van den heer Gonggrijp niet goed waren en de S. I.-mers voortgingen met op verschillende plaatsen onrust te bewerken, Chineezers te doden, hunne eigendommen te vernielen en te verbranden. En toch moest de heer Gonggrijp later militairen van Soerabaja laten komen, om de „zoete jongens” tot bedaren te brengen. Was dit eerder gebeurd, dan zou veel onheil voor-

komen zijn geweest. Zoo ziet gē, dat de een die gelijk had, in het ongelijk werd gesteld en hij die ongelijk had, gelijk kreeg. Welke politiek heerscht nu in deze wereld? De heer Gonggrijp is nu met pensioen naar Europa vertrokken en de heer Johan assistent-resident secretaris van Pamekasan (Madoera) geworden, na zeven maanden op zwart zaad gezeten te hebben. Men zegt, dat hij verder eerherstel wil hebben, want werkelijk het ontslag is hard en onbillijk geweest. Bij het onderzoek voor den Landraad is nu ook gebleken, dat de bovengenoemde mantris niet geschoeid in de langgar zijn binnen gekomen en ook niet ruw en grof zijn opgetreden, zooals hun dit door den heer Gonggrijp werd ten laste gelegd. Dank zij het nauwgezet onderzoek van Mr. Milius, hebben de beklagden en getuigen vele geheimen van de S. I. in Rembang kenbaar gemaakt. Aangenaam is dit niet voor den heer Gonggrijp. Deze heeft toen Mr. Milius aangeklaagd, dat hij de beklagden en de getuigen tijdens het onderzoek geslagen zou hebben. De zaak is door Mr. Mens Fiers Smeding onderzocht en nu nog in nadere behandeling bij den Raad van Justitie te Semarang.

Teleph. Intercomm. 5492. **Vleeschhouwerij** Teleph. Intercomm. 5492.

Valkenboschplein 3.
GERARD BLONK.

Moderne
Exploitatie.

Levering
uitsluitend prima
kwaliteit.

Bloemenmagazijn „Corona”,

DEN HAAG - Valkenboschlaan 78.

BOUQUETTES, KRANZEN, BLOEMENMANDEN, worden in den kortst mogelijken tijd geleverd tegen billijke prijzen.

Bloembollen en zaden.

TELEPHOON 6478.

Aanbevelend, UEd. Dn. P HONIGH

Deze zaak heeft GEEN Filialen.

Van Vreemde Koloniën.

De Hollandsche Officiëren in Albanië.

HET DRAMA TE DURAZZO EN DE ALMACHTIGE „DIPLOMATIE”.

Reeds meermaalen hebben wij in deze rubriek melding gemaakt van de eervolle taak, welke onze Hollandsche officieren op zich namen om in Albanië de gendarmerie te organiseeren, weinig vermoedend op welk een treur-

spel dit uit zou loopen.

De dood van den heer Thomson is ook voor onze Koloniën een verlies, daar hij o.a. in de volksvertegenwoordiging met eenige kennis van zaken kon spreken.

China.

Naar de verwarde, donkere beschouwingen, waarop vrijwel alle beoordeelaars en toeschouwers ons onthalen, wanneer de toestand van China wordt besproken, doet het bijna weldadig aan ook de stem weer eens te vernemen van een optimist, te meer wanneer het iemand is, die recht heeft een kijk op de zaken in het Rijk van het chaos te bezitten.

Dr. G. E. Morrison, staatkundig adviseur van den president der Chin. republiek, is tijdelijk te Londen, hij heeft zijn volste vertrouwen uitgesproken in de toekomst van het hervormde rijk en in het bereiken hiervan door een vreedzaam verloop.

Toen hij Peking verliet leek hem de toestand beter dan hij in tijden geweest is. De orde werd goed gehandhaafd, behalve in die streken, waar de volgelingen van den Witten Wolf door de troepen in bedwang gehouden moeten worden. Er is rust in alle voornaamste plaatsen van geheel het rijk. Vele leiders van de eerste omwenteling werken nu kalm tot steun van de regeering. De tegenstanders zijn tot weinigen beperkt en zij beschikken niet over geld.

Het tegenwoordige bestuur moet niet als reactionnair worden voorgesteld. De Jong Chineesche partij wilde te ver gaan, zij trachtte vooral in één stap van de meest verouderde autocratie tot den meest vooruitstrevenden vorm van volksvertegenwoordiging te komen. De goede bedoeling werd op een onmogelijk uitvoerbare wijze doorgedreven, hierdoor is de president tot remmen verplicht geworden. Yoean Shih kai wil nog in dezelfde richting als de Jong Chineezers, hij beoogt volstrekt niet een familieregeering te stichten. Dienaars van de oude dynastie hebben een plaats naast voorstanders der meest vooruitstrevende denkbeelden, maar de president kan geen drijvers dulden, die hem dwarsboomen. Velen van hen, die in zijn omgeving arbeiden, zijn in Engeland, Amerika of Japan geweest.

Ook de financiële positie is beter dan algemeen beweerd wordt. De zoutpacht geeft, onder de leiding van den bekwaamen Sir R. Dane, uitkomsten, die de verwachting overtreffen. Ruime overschotten stellen in staat alle verplichtingen na te komen. Er zijn moeilijkheden geweest, maar in de laatste 7 maanden is 34.000.000 doll.

aan vreemde banken betaald. De belastingen geven ook goede resultaten. In Mei b.v. ontving de president 7 miljoen boven en behalve het overschot van de zoutpacht.

Het is alles heel mooi! Maar zou 't niet de inleiding zijn voor een aan de markt te brengen leening?

De Rubbertentoonstelling te Londen.

Veel zullen wij in deze rubriek niet zeggen van deze tentoonstelling. Niet omdat zij niet van genoeg belang is, maar eerder, al klinkt dit zonderling, omdat zij van te groote beteekenis is. De dagbladen geven haar volle en ruime aandacht, in ons weekblad kunnen wij hiervan maar zwak extract geven, en nog als mosterd na den maaltijd. Dit kan geen nut hebben. Maar wij roepen toch de volle aandacht op voor hetgeen erover wordt medegedeeld. De plaats die Nederland en voor zijn plantingen op Java, Sumatra, Suriname en St. Eustatius en voor het proefstation te Delft inneemt, is slechts een zeer bescheiden. Dit is te betreuren en verdient als zoodanig ook onze speciale aandacht. Waar 54 regeeringen wedijveren, moeten wij er naar streven een juist denkbeeld van onze rechtmatige plaats te geven. De bedoeling der tentoonstelling is niet alleen de rubbercultuur te demonstreeren, maar ook aan fabrikant en handelaar te laten zien wat zoodanig van rubber te maken is, ten einde zoodoende 't gebruik te bevorderen en de vraag te doen toenemen.

Belasting op de veelwijverij.

De Belgische regeering is voornemens in Kongo een speciale belasting te heffen van elken inlander, die meer dan één vrouw bezit, berekend naar het aantal der echtvriendinnen. Het ontwerp ondervindt nog al bestrijding en daarbij worden als voornaamste argumenten deze twee bijgebracht. Het wordt als immoreel beschouwd aan de polygamie een officieel stempel te geven, haar te maken tot een door den staat erkende instelling, die er zelfs een bron van inkomsten van maakt. Het andere staat hier lijnrecht tegenover. Het beschouwt het voorstel als een poging om de veelwijverij tegen te gaan, te beperken, ja te doen verdwijnen en het vindt geen reden om in die richting mede te werken; de polygamie is voor Afrika geen slechte instelling. Zij bestaat zonder ergernis te geven, niemand vindt er aanstoot in. Er zijn Europeesche en braaf-Christelijke Afrikakenners, die haar voor Afrika

Schill & Capadose

Hofstraat 17 's-Gravenhage

BANKIERS - KASSIERS.

ADMINISTRATIE VAN VERMOGENS.

SAFE-DEPOSIT.

OPEN EN GESLOTEN BEWAARNEMING.

DEPOSITO's, PROLONGATIES.

CHANGE.

ASSURANTIE. LEVENSVZERKERING.

Beschikbaar.

HEINEKEN'S

Glazenwasscherij

STOOM JALOUZIEËN- EN ROLLUIKENFABRIEK

Fabriek van Geschilderde

: Gordijnen :

in meer dan 500 dessins

KLENUS Stofzuigmachine

Hof- en Rijksleveranciers

'S-GRAVENHAGE

Kettingstraat No. 6 - Telefoon 2478

verdedigd hebben. Een belasting op de vrouwen is, als zij de bedoeling heeft, de Mohamedaan te treffen in een voor hem wettelijk geregeld recht, waarvan 't verkeerde niet vast staat, volgens deze beoordeelaars, onverschillig en onredelijk. Iets anders is het zich meester maken van slavinnen tegen te gaan, maar daarop is de voorgestelde belasting niet gericht.

Deze beschouwingen richten zich eigenlijk niet tegen de bedoeling der Belgische regering. Deze aanvaardt de polygamie als bestaande, en zet zich niet tot erkenning of tot bestrijding ervan. Haar uitgangspunt lijkt ons eenvoudig op practischen grondslag te staan. Zij wil door deze belasting den rijkdom treffen, een bijslag op de vermogenheffing.

De polygamie is wel in geheel Afrika toegestaan, maar in werkelijkheid vindt zij alleen toepassing bij de rijken en vormt zij voor dezen een maatstaf van hun vermogen. De vrouw wordt gekocht, hierin ligt reeds een aanwijzing, al is er zeer uiteenlopend verschil in koopwaarde, en al is deze in enkele streken of bij sommige stammen uiterst laag. De vrouw wordt ook als kapitaal beschouwd door de kinderen, die zij schenkt. Zoo opgevat wordt hij, die slechts één vrouw heeft, als aangewezen tot degenen te behooren, die 't minst belastingbekwaam zijn en is 't belasting van een tweede of derde vrouw te verklaren, als naar nieuwe inkomsten wordt omgezien. Wij willen hierdoor geen partij kiezen voor 't Belgische ontwerp, dat wij niet in zijn volle consequentiën kunnen beoordeelen, maar wij meenen zoo de aanvallers en verdedigers recht te hebben laten wedervaren.

Te dure mannen.

In tegenstelling met het koopen van een vrouw, laten de mannen van gegoeden huize in Bengalen zich nu koopen. De hooge sommen, hiervoor geëischt, hebben zelfs tot een epidemie van vrouwenoffers geleid, waarop de bladen als een bedenkelijke misstand wijzen.

Een paar maanden geleden beging een jong meisje Snehalata te Calcutta zelfmoord. Haar vader was voornemens zijn bezittingen te hypothekeeren om de som te kunnen betalen, geëischt om haar den door haar vader gewenschten echtgenoot te bezorgen. Zij wilde dit offer niet (er wordt niet bij gezegd of zij overigens dien echtgenoot wel zou hebben begeerd) en begoot haar kleeren met petroleum, waarna zij ze in brand stak. Deze daad wekte groote bewondering op onder de hervormers van 't huwelijk en de vaders van huwbare dochters, maar ook onder de jonge meisjes zelf. Schoolmeisjes spreken er al over zich evenzoo op te offeren als zij voor een dergelijk geval worden gesteld.

Inderdaad zijn in enkele weken meer zelfmoorden met dergelijke bedoeling voorgekomen. Zullen de gevraagde sommen hierdoor meer bescheiden worden? Terwijl vroeger een jong mensch heel jong trouwde, wil thans de student eerst zijn leertijd volbrengen en heeft hij daarna denkbeelden gevormd, die hem andere eischen aan 't leven doen stellen. Om de gemaakte kosten te vergoeden en een levenssteuntje te hebben, worden soms hooge huwelijksgiften gevraagd. Zoo heel vreemd mag ons dit niet klinken. De huwelijksgift door 't meisje meegebracht, lijkt meer op onze Europeesche toestanden, dan het koopen van een vrouw door den man, al is dit verschijnsel in onze maatschappij evenmin geheel vreemd. De prijs, die een vader voor een gediplomeerden zoon vraagt is tot 10000 roepjen (ruim 8300 gld.) gegaan, de som van 3000 roepjen komt veel voor. De ouders beschouwen 't ongetrouwde blijven van hun dochter als een schande, heel jong moet zij aan den man gebracht worden, vandaar het verschijnsel der prijsstijging. De jonge meisjes blijken de opvatting te hebben, dat over haar toch niet maar willekeurig beschikt moet worden en vinden het beleedigend, dat de man, om haar wel te willen aanvaarden, nog een som toe eischt, die schoonpapa ruïneert (men denke zich den ongelukkigen vader van eenige dochters), en nu komen zij er toe zich tot martelaars van haar eigenwaarde te maken.

Regeling van den regenval.

De kamer van landbouw in Tunis heeft aan de directie voor den landbouwdienst verzocht een ernstig onderzoek in te stellen naar de mogelijkheid om door ontproffingen in de lucht regen te doen ontstaan. Zeker een vraagstuk van onmiskenbaar groote beteekenis voor Afrika.

Radio-stations.

Aan een statistische opgave ontleenen wij een vermelding van het aantal stations voor telegrafie zonder draad. De geheele wereld telt er 4861, waarvan 3185 voor 't publiek gebruik en 1676 alleen voor regeeringsmededeelingen.

Slechts 689 bevinden zich aan den wal, 4172 zijn op schepen aangebracht.

Volgens deze bron zijn de stations aldus voor de verschillende natien te verdeelen:

Engeland	1727
N. Amerika	910
Duitsland	561
Frankrijk	256
Italië	203
Nederland	137
Rusland	136
Spanje	114
Japan	105
Oostenrijk	91

Voor de andere landen zouden dan te zamen nog 621 posten overblijven. Nederland is in deze zeker niet ten achteren, maar het heeft voor zijn koloniën van dit nieuwe

gemeenschapsmiddel dan ook heel veel nut en voordeel te trekken.

Het Britsche rijksburgerschap.

Over de uitsluiting der Hindoes in de eene, en de voorwaardelijke toelating in de andere kroonkoloniën blijven de meeningen in Engeland verschillen. In tegenstelling met de door ons weergegeven opvatting van de „Times“, verkondigt het tijdschrift „New Statesman“ b.v. een leer van gelijke gerechtigheid, die de Indiërs weer zal staven in hun wenschen.

De Hindoe-immigratie mag, zegt het blad, niet meer als een plaatselijk belang afgehandeld worden, zij moet als een rijkszaak worden opgevat. Het gaat niet aan den Hindoe in de kroonkoloniën als den gelijke van een lijf-eigene te bestempelen, voor wien men de deur sluit. Hij wordt afgewezen, of, indien hij zich gevestigd heeft als landbouwer, werkman, handelaar of bankier, dan geniet hij niet dezelfde vrijheden als zijn medeburgers. Het is te verklaren en te verdedigen, dat hij hier tegen opkomt, en in lord Curzon een woordvoerder vindt, die hem in die aanspraken steunt.

Met dit al schiet de zaak niet veel op, want als een volk van de in groot aantal immigrerende vreemdelingen een mededinging verwacht, die den loonstandaard zeer merkbaar drukken kan, brengt het gewoon gevoel van economische zelfverdediging er toe, dien toevloed van vreemdelingen tegen te gaan, al melden zij zich ook aan als kinderen van één groot rijk.

De jongste berichten uit Vancouver bevestigen dit nog nader. Een protestmeeting tegen de toelating der Hindoes van de Komagata Maroe gehouden, trok duizenden. Voorstellen, om strengere bepalingen tegen deze immigratie te vragen, vonden groote instemming.

Denzelfden dag beproefden 15 Hindoes van den wal aan boord van de Komagata Maroe te komen, om met hun landslieden overleg te plegen. Er had een relletje te water plaats, waaraan politie en immigratie-ambtenaren deelnamen en waarbij Mr. Bird, de advocaat der Hindoes, beproefde bemiddelend tusschen beiden te komen. Zoo zet men zich en elkander tot verscherping der tegenstelling aan.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERATUUR-OVERZICHT.

Register op de „Javasche Courant“.

In de „Javabode“ van 9 Maart vestigden wij de aandacht der betrokken autoriteiten op de ministerieele toezegging dat te beginnen met den jaargang 1913, jaarlijks een register op de „Javasche Courant“ zou verschijnen ter vergemakkelijking van de raadpleging.

Bij het officieele Nieuwsblad van gisteren is eindelijk dat register op den jaargang 1913 verschenen. Het is alfabetisch ingericht en zeer uitvoerig. De billijkheid vordert te erkennen dat de samenstelling daarvan ontzaglijk veel arbeid moet hebben gekost. Het register verwijst niet naar hetgeen in het Staatsblad is opgenomen, dat zijn de algemeene verordeningen en de regeeringsbeschikkingen die behalve in de „Javasche Courant“ in het Staatsblad zijn gepubliceerd en door den uitvoerigen klapper daarop gemakkelijk zijn terug te vinden. (Java-Bode, 30 Mei).

Natuur en menschen in Indië.

Onder bovenstaanden titel verscheen van de hand van Augusta de Wit een verzameling schetsen, welke als wij ons niet vergissen, reeds eerder als feuilleton in de Nieuwe Rotterdamse Courant een plaats vonden.

De schrijfster voert haar lezers door verschillende deelen van den Archipel, van Sabang op Poeloe-Weh tot de Geelvinkbaan op Nieuw-Guinea en steeds weet ze te boeien zonder zich aan fantasie over te geven. Het boekje is versierd met een 45-tal mooie illustraties en ter perse bezorgd door de Maatschappij voor goede en goedkope lectuur te Amsterdam.

Mr. Izak Alexander Nederburgh.

In „Eigen Haard“ van 27 Juni wijdt de heer M. A. van Heekeren een waardeerdend artikel aan den nieuwen president van het Indische Hooggerechtshof Mr. I. A. Nederburgh.

Mr. Nederburgh werd den 26en Januari 1861 te Batavia geboren; het is dus op den betrekkelijk jeugdigen leeftijd van 53 jaar dat hij tot de hoogste functie bij de rechterlijke macht in Indië wordt geroepen, een onderscheiding, die voor velen slechts dit verrassende had, dat men Mr. Nederburgh's rechterlijke loopbaan in Indië reeds voor goed geëindigd waande, na zijn aftreden in 1910 als directeur van justitie.

Een mooi gelijkend portret van den benoemde is aan het artikel toegevoegd.

Hoe ziet het er op Nias uit?

Het antwoord op deze vraag geeft het Juni-Nr. van de Rijnsche Zending in een artikel dat als volgt aanvangt:

„Indien men met behulp van het jaarverslag van eenige Zendingstations probeert een algemeen overzicht te krijgen van den tegenwoordigen toestand van onzen arbeid en van zijne uitbreiding op het geheele eiland, dan zal men ongetwijfeld bemerken, dat het in ieder opzicht vooruit gaat. Daar 2062 heidenen zich in de laatste jaren hebben laten doopen, is het aantal der Niassische Christenen tot over de 15000 gestegen. Vergelijkt men dit aantal met dat der aanvragen voor den doop, die meer dan 8000 bedragen, dan blijkt het, dat de bekeering tot het Christendom, die in den jare 1909 begon, naar alle waarschijnlijkheid niet allen zal aanhouden, doch zelfs nog zal toenemen.“

Dat evenwel op hetzelfde eiland nog barbaarsche gewoonten heerschen, natuurlijk onder de heidensche bevolking, vernemen we uit een ander artikel in gezegd zendingsperiodiek.

Zending Skubinna te Sifaoroasi vertelt n.l. dat op zekeren dag op de achtergalerij bij hem verschenen Ama dabo (een Niassche Christen) en de geneeskundige helper met twee kleine draagkorven van palmsteel. Eerst dacht hij dat varkentjes te koop geboden werden, maar er lagen menschenlijke wezentjes in. Bij het gaan door een dorp hoorden zij, dat men juist tweelingen te vondeling had gelegd.

VERKOOPHUIS

GR. HERTOGENNELAAN 103-105-107
VALERIUSSTRAAT DEN HAAG
- Tramhalte Lijn 3 -

Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of Tweedehands Meubelen willen voorzien. —

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10 tot 4 uur.

TOKO BOGOR,

Suezkade 122b. Telefoon Haag 3472

SPECIALAAL ADRES voor de beste
Indische Ingrediënten.

Heerlijke TAMARINDE
en VANILLE SIROOP.

P. DICKHOFF.

Kunsthandel - Spiegel- en Lijstenfabriek
ENCADREMENTEN.

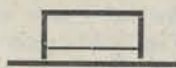
Speciale bewerking voor de tropen.

86a PIET HEINSTRAT 86a.

Telefoon 5676.
DEN HAAG.

MAGAZIJN VAN:

Heeren Hoeden

EDUARD PELGER

PRINSESTRAAT 35 :: 'S-GRAVENHAGE

TELEPHOON 3902

RIPPEN

Pianohandel

PIET HEINSTRAT 42
ELANDSTRAAT 17.

Tel. 4683.

Verhuren Stemmen

Instituut W. G. Taanman, KOST- en DAGSCHOOL.

De Perponcherstraat 105-103-101 - Den Haag.

In 1913 slaagden ONDER MEER voor:

Eind-examen H.B.S. 5 j. c. 6 leerlingen. — Candidaat O. I. ambtenaar, (Indoloog) 1 leerling. — Militaire Academie te Breda 2 leerlingen, (na afgelegd examen). — Instituut voor de Marine (Adelborst) 1 leerling. — Cadettenschool Alkmaar 4 leerlingen. — Middelbare Kol. Landbouwschool te Deventer 4 leerlingen. — Machinistenschool van de Marine, te Hellevoetsluis 1 leerling. — Zeevaartschool te Rotterdam, 1 leerling. — Gymnasium (1ste klasse) 2 leerlingen.

Meisjes worden ook als leerlingen aangenomen.

A. SCHARENBERG,

Hofleverancier. Tel. Interc. 2443.

Specialiteit

Tafel-Serviezen

Zuiver Nikkel, Alpaca, Alpaca Zilver
(wit metaal verzilverd) en Artistiek Tin

als: SOEPTERRINES, GROENTESCHALEN, SAUS-
KOMMEN, VLEESCH- en VISCHSCHOTELS, enz.

Zeer groote verscheidenheid.

15 Hoogstraat 15 - Den Haag.

Specialiteit in Electriche Verwarmingsapparaten.
Het beste systeem en de beste kwaliteit.

Pas geboren, ongewassen, wilde men ze al kwijt. Uit vrees echter om ze aan te raken en nog grooter vrees van de geesten tot zich te trekken, had men ze alleen met een paar houtjes aan den hals vastgepakt en zoo verwijderd. De sporen van die onmenselijke handelwijze waren nog te zien en maakte het den kinderen onmogelijk de melk, die men hen gaf, door te slikken. De beide dragers hadden zich over hen ontfermd en Ama daho bood zelf aan, ze in zijn huis op te nemen, ofschoon hij zelf de zorg had voor een pasgeboren kind. Maar reeds na twee dagen nam God de ouderlooze kindertjes weg. De vader was zelf mee naar den Zendingspost gekomen en stond toen hij bestraft werd alleen met een lachend gezicht te verklaren, dat hij die kinderen niet wilde hebben!

De grootste hagedis ter wereld.

In de buitenlandse vak-tijdschriften wordt melding gemaakt van de in 1912 gevonden grootste hagedis ter wereld. Het beest werd gevonden op het kleine eilandje Komodo, gelegen tusschen Flores en Soembawa. Het werd opgemerkt door den Hollandschen administrateur van Steyn van Hensbroek, die van de inboorlingen hoorde, dat daar dergelijke reuzenhagedissen zeer dikwijls gezien werden; men noemde dergelijke beesten land-krokodil. Soms bereikten de beesten wel eens een lengte van zes à zeven meter.

Het bovenstaande ontleenden we aan een artikeltje in No. 13 van jaarg. 1914 der „Geïllustreerde Bladen”, hetwelk besluit: „De buitenlandse vak-tijdschriften vinden de vondst zeer belangrijk en meenen, dat de naam van den heer van Steyn in de geschiedenis van de Zoölogie mag worden genoemd.”

Zij die meer willen weten van deze merkwaardige diersoort, welke waarschijnlijk te voren nog niet werd beschreven, behoeven zich echter niet te wenden tot ter zake in vele opzichten onjuist ingelichte „buitenlandsche vak-tijdschriften”, maar kunnen met vrucht No. 50 van den 10en jaarg. van het Weekblad voor Indië (29 Maart 1914) raadplegen. Daar geeft de heer G. J. de Kruyff een geïllustreerd artikel over: „Een groote varanus-soort op het eiland Komodo”.

Indische vergiftrappen.

Bij de Gebr. van Cleef te 's-Gravenhage verscheen het volgende geschrift: Indische vergiftrappen. Bewerkt door Dr. M. Greshoff. Met eene Inleiding van Prof. Dr. H. W. Wetters Bettink. Uitgegeven met voorkennis en ondersteuning van het Departement van Koloniën. Derde uitgave, voor den druk bewerkt door Dr. J. Dekker.

In het werkje worden niet alleen de namen der verschillende, dierlijke, plantaardige en andere bij de inlandse bevolking bekende vergiften medegedeeld, maar ook verdere bijzonderheden, als de plaats van herkomst; de wijze waarop het vergift wordt aangewend en toegediend; de meest opvallende vergiftigingsverschijnselen; en de bereiding en herkomst der ingrediënten.

Zie hier een tweetal vergiften uit den rijken voorraad. No. 125* Gangsa (Vijssel van gongs). Een theelepeltje wordt onder het voedsel gemengd toegediend.

De uitwerking is zeer langzaam. Nadat men het vergift heeft binnen gekregen, begint men voortdurend te hoesten, en het lichaam vermagert, totdat men na een jaar bloedspuwingen krijgt, waarna de dood volgt. (Mededeelingen van den Regent van Semarang).

No. 126. Ingas. (Teloe-toeh = getah, hars). Van den ingas-boom, die in de bosschen en ook in de desa's alhier veelvuldig voorkomt, wordt door insnijding in den stam een vocht verkregen, dat zich tot een donkerkleurig harsachtig product verdikt, en een zeer zwaar vergift is.

Bij ingas-vergiftiging (door vermenging van deze hars met koffie of voedsel), neemt de huid op verschillende plaatsen eene zwarte of donkerbruine kleur aan; men krijgt zware krampen in de ingewanden. De eetlust verdwijnt en na korten tijd (1 à 2 dagen) volgt de dood. (Mededeeling van den Controleur van Bodja).

Cultura. Orgaan van het Ned.-Instituut van Landbouwkundigen.

Het Juni Nr. bevat het vervolg der uitvoerige studie van den heer S. P. Ham: Bedrijfsstelsels, intensiteit en ontwikkeling bij den Inlandschen landbouw, inzonderheid op Java. — Verder geeft de heer M. Buysman te Nongko Djadjar zijn periodieke bijdrage tot de kennis van het klimaat van Oost-Java.

Het Recht in Ned.-Indië.

De Nos. 7 en 8 van deel 102 van het Recht in Nederlandsch-Indië (thans ook orgaan der uit den dood herrezen Nederl.-Indische Juristenvereniging) bevatten het volgende advies van Mr. J. van Davelaar.

I. Zijn de wettelijke bepalingen betreffende het beheer van de administratie van desolate boedels, ten aanzien van inlanders en met hen gelijkgestelden, voor zoover zij niet aan de Europeesche wetgeving onderworpen zijn, nog van kracht en voor toepassing vatbaar?

II. Is in ieder geval eene nadere wettelijke regeling van den concursus creditorum in geval van insolventie van de in I vermelde personen gewenscht?

Zoo ja, in welken geest?

III. Is afgescheiden van de sub II gestelde vraag, met oog op den concursus creditorum, aanvulling der bepalingen van het inlandsch reglement betreffende de executie van civiele vonnissen gewenscht?

Zoo ja, in hoeverre?

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 25: Onderzoek van op Madagascar gevestigde kina, door Prof. E. Perrot en C. A. Huber. — De Flora of the Dutch West-Indian Islands, II, door Prof. Dr. A. Pulle. — Vluchtige oliën, door Prof. P. van der Wielen. — Drogerijen, door Id. — Indische vergiften, door Id. — De Zuid-Afrikaansche Unie. — Kultuurberichten (De kookhandel op Java. — Een nieuwe kultuurwang. — Enz.). — Kleine mededeelingen. — Industriële mededeelingen. — Enz.

Weekblad voor Indië.

No. 6 bevat in hoofdzaak: Oost-Indische aanteekeningen (vervolg), door Gabriël. — Volkslectuur voor Inlandsche militairen. — De zaak Gramser Brinkman opnieuw voor het gerecht (met afb.). — De zaak van Mevrouw Socrates te Semarang (met afb.). — Een ketjoepartij in de residentie Djokja (met afb.). — Het leergeld. Een verhaal van Oost-Indische listigheid.

Indië en de defensie.

In de groene Amsterdammer van 21 Juni oefent de heer W. R. Nijkerk kritiek uit op de artikelenreeks, in hetzelfde blad, van den heer H. C. Kerkkamp over Indië en de defensie.

Boegineesch vlechtwerk.

De heer J. G. Sinia artikel in het Juni-Nr. van Elsevier's Geïllustreerd maandschrift over vlechtwerk van Boeton, voornamelijk in vergelijking met Boegineesche vlechtproeven.

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zonen feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9—6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinaamsche Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften, en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor den handeldrijvenden en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingbode, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja Sumatra; De Ind. Mercur; Weekblad voor Indië; De Bandelier; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suikerindustrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

Mededeelingen.

Van Boeatan:

In Heulstraat 19, Den Haag, een fraaie Tentoonstelling van West-Indische Huisvuist-artikelen, grotendeels door Mevr. de Baronesse van Asbeck uit Suriname meegebracht. De volgende week over een en ander nadere bijzonderheden.

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:

VERGADERING van het Hoofdbestuur van de Vereeniging „Oost en West”, op Zaterdag 11 Juli 1914, ten 1½ ure n.m., in zaal no. 5 van het Zuid-Holl. Koffiehuys te 's-Gravenhage.

(N.B. Door omstandigheden moest de vergadering worden verschoven van 4 op 11 Juli.)

Agenda:

1. Notulen van de vorige vergadering (zie K. W. van 11 Juni j.l. No. 24).
2. Bespreking van de agenda voor de Algemeene Vergadering.
3. Benoeming van den heer M. C. Brandes te Hilversum tot lid van de Studie-commissie.
4. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.

De wd. Secretaris,
E. F. GROOSS.

JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING van de Vereeniging „Oost en West”, op Zaterdag 11 Juli 1914, ten 2½ ure n.m., in zaal no. 5 van het Zuid-Hollandsch Koffiehuys te 's-Gravenhage.

(N.B. Door omstandigheden moest de vergadering worden verschoven van 4 op 11 Juli.)

Voor de Agenda zie Kol. Wkbl. van 25 Juni.

Geldelijke Verantwoording van het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West” over het jaar 1913.

Ontvangsten.

	f	23.08½
Saldo in kas op 1 Januari 1913		23.08½
1. Contributie van leden in administratie b. h. Hoofdbestuur	1527.45	
2. Idem van de afdelingen	1379.55	
3. Aan verkochte propaganda-boekjes	164.77	
4. Bijdrage aan de huishuur	100.—	
5. Ontvangen v. d. Ned.-Ind. Handelsbank	2356.03	
6. Idem van de Rijkspostspaarbank	1300.—	
7. Rente	127.61	
8. Ontvangen ten behoeve van het Ondersteuningsfonds	190.—	
9. Idem van het Studiefonds	100.—	
10. Idem van het Koloniaal Weekblad	374.27	
11. Subsidie van de Regeering	3000.—	
12. Ontvangen van de Nutsspaarbank	240.61	
13. Idem van donateurs	100.—	

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPHOON No. 2512

□ □ DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN □ □
□ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □ □
□ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

VOOR INDIË.

De aangenaamste, mooiste en nuttigste bezigheid is zeker het **Fluweelpletten**

en Schilderen. Onderricht bij

Firma TENZER, Noordeinde 139a, Den Haag

Magazijn en Fabriek van Schildersartikelen, voorwerpen om te Branden, Snijden, enz.

RIJK GEILLUSTR. PRIJSCOURANT VAN HOUTWAREN tegen inzending van 50 cent franco Indië.

Tel. N. 311. **OESTER SALON** Tel. N. 311.

F. HOEK,

PLEIN 15. DEN HAAG.

Speciaal-adres in: Oesters, Kreeften, Caviaar, enz.

Versche Zee- en Rivierisch.

D. VAN HEIJNINGEN & ZOON,

KLEEDERMAKERS.

HOOGHE WAL 13-14. 'S-GRAVENHAGE.
2de huis van af de Kon. Stallen. Telefoon 590.

Steeds de nieuwste Engelsche en Schotsche Stoffen voor Dames en Heerenkleeding naar maat.
Coupe en bewerking 1ste klasse.

HUPFELD'S FILIAAL

Directie:

DUWAER & NAESSENS

PIANO-, PHONO- en MUZIEKHANDEL

is gevestigd:

's-GRAVENHAGE

Kneuterdijk-Heulstraat,

Tel. No. 27.

AMSTERDAM

Stadhouderskade 19,

Tel. No. 4698.

J. C. P. HOOGVEEN,

Hofleverancier

van H. M. de Koningin en van H. M. de Koningin-Moeder.

Wijnen, Comestibles, Thee.

UITSLUITEND 1ste KLAS KRUIDENIERS EN
INDISCHE WAREN.

Fred. Hendriklaan 141.

Bezuidenhout 10.

Tel. S. 429.

OPGERICHT 1811.

Tel. H. 535.

Beschikbaar.

Kledingmagazijnen P. VAN DEN BRUL

AMSTERDAM

Nieuwendijk 184.

DEN HAAG

Veenestraat 15.

HOORN

Groote Noord 9.

LEEUWARDEN

Nieuwe Stad 94.

ONZE GEMAAKTE

**HEEREN-, JONGEHEEREN-
en KINDERKLEEDING**

is BEKEND SOLIDE en munt
uit door Eleganten Pasvorm
en KEURIGE AFWERKING

Kleedermakerij van den eersten rang

14. Ingevoerd het kassaldo v. d. adm. v. h. Kol. Weekblad	101.21
15. Idem v. d. correspondent te Suriname	18.35
16. Afgeschreven, doch alsnog geïnde contributiën	7.71
Totaal	f 11110.64½
Uitgaven.	
1. Onkosten inning contributiën	f 130.31
2. Aan de telefoon, gas- en waterleiding	323.77½
3. Huishuur	699.96
4. Koloniaal Weekblad	1838.22½
5. Informatie-bureau	1697.89
6. Toelagen aan secretaris en penningm.	200.—
7. Diverse uitgaven	71.84
8. Propaganda	76.86
9. Onderhoud en loonen	164.95
10. Administratiekosten	114.67
11. Studiefonds	100.—
12. Ondersteuningsfonds	186.27½
13. Aankoop effecten	541.89
14. Terugbetaling van contributiën	5.—
15. Inrichtingskosten	135.41½
16. Rijkspostspaarbank	802.30
17. Ned.-Ind. Handelsbank	3063.42
18. Reis- en verblijfkosten	201.11½
19. Drukwerken	199.43
20. Receptiekosten	49.78
21. Geldleening	50.—
22. Bewaarloon a. d. Ned. Bank	5.62
Saldo in kas op 31 December 1913.....	451.92
Totaal	f 11110.64½

BALANS.	
Activa.	
1 obligatie N.W.S. groot f1000.—	} à 77½/8 9/10 f 1242.—
6 „ idem „ f 600.—	
f1600.—	
8 idem f100 ad 66½ pCt.	534.—
4 maanden rente van idem ad f1600, ad f16 en 6 maanden van f800 n.m.n. ad f10	26.—
229 Aandeelen N. V. Boeatan nominaal groot f11.450	pro memorie.
Nog te innen contributiën na afschrijving der dubieuze posten	1268.50
Rijkspostspaarbankboekje no. 55724	152.11
Idem no 178	476.—
Saldo deposito op 31 December 1913 v. d. Ned.-Ind. Handelsbank	1660.79
Nog te innen v. d. he. K. in Ned. O.-I.	60.—
Saldo in kas op 31 December 1913	451.92
Inventaris na afschrijving van 25 pCt.	169.—
Totaal	f 6040.32
Passiva.	
Nog te betalen aan de geldleening	900.—
Saldo kapitaalrekening op den 31 December 1913	5140.32
Totaal	f 6040.32

Gezien en goedgekeurd in de Hoofdbestuurvergadering van den 18den April 1914.
Namens het Hoofdbestuur,
De President
(w. g.) C. R. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK.

Verslag van het fonds tot ondersteuning van personen, commissiën en instellingen van 't jaar 1913.

Ontvangsten.	
1 Januari. Saldo in kas	f 247.96½
18 Maart. Van den heer K. in Ned. O.-Indië	30.—
de afdeling 's-Gravenhage	10.—
„ Amsterdam	10.—
„ Apeldoorn	5.—
„ Breda	5.—
„ Leiden	5.—
„ Nijmegen	5.—
„ Utrecht	5.—
30 November. „ Rotterdam	10.—
Ontvangen van mr. de P.	5.—
31 December. Van de kas van het hoofdbestuur	100.—
Gekweekte rente	7.41
Totaal.....	f 445.37½
Uitgaven.	
30 Januari. Aan de administratie der ver. Boedi Oetomo	2.62½
7 Februari. Contributie a. d. vereeniging Vrede door Recht	1.05
4 Maart. Idem a. h. Algemeen Nederlandsch verbond	3.50
30 April. Idem a. h. Oranje Kruis	50.—
10 Mei. Idem a. d. Vereeniging voor Lichtbeelden	10.05
12 Juni. Idem a. h. Max Havelaarfonds	10.05
30 September. Idem a. h. Kartinifonds	5.—
31 December. Bijdrage a. h. Havelaarfonds	5.—
Saldo in kas	359.10
Totaal	f 445.37½

Van het renteloos verstrekte voorschot aan den heer K. in Ned. O.-Indië, werd gedurende het jaar 1913 f30 terug ontvangen, zoodat alsnog f60 te vereffenen valt. Het dag. bestuur zal trachten het restant debet te doen aanzuiveren.
Onder het saldo op 31 December 1913 is dit bedrag niet begrepen, zoodat, wanneer debiteur aan zijne verplichting voldoet, het saldo f60 meer zal bedragen.

's-Gravenhage, 31 December 1913.
De Penningmeester,
A. A. C. HARTING.

Verslag van het fonds tot bijstand, opvoeding en leiding van in Nederland studeerende jonge lieden, over het jaar 1913.

Ontvangsten.	
1 Januari 1913. Saldo in kas	f 259.28½
30 September. Bijgeschreven rente	10.90
31 December. Van de kas v. h. Hoofdbestuur	100.—
Saldo 31 December 1913	f 370.18½

Uitgaven.
Geene.
's-Gravenhage, 31 December 1913.
De Penningmeester,
A. A. C. HARTING.

's-Gravenhage, 13 Juni 1914.
Aan de Vereeniging „Oost en West“, alhier.

In voldoening aan de ons door uwe vergadering van 16 Augustus 1913 verstrekte opdracht, hebben wij de rekening over het dienstjaar 1913 van Uwe Vereeniging onderzocht, en met de ons vertoonde boeken en bescheiden vergeleken, en het is ons aangenaam u te kunnen adviseeren een en ander goed te keuren, en mitsdien het Bestuur voor zijn geldelijk beheer te acquitteeren en dechargeeren.

Wij constateeren gaarne, dat de ontvangsten het geraam bedrag met f861.36 hebben overtroffen, terwijl de uitgaven f648.88½ beneden de begroting zijn gebleven, tengevolge waarvan het eindresultaat der exploitatie, in plaats van het verwachte nadeelig saldo van f640.—, eene bate aantoonde van f870.24½, en, na eenige afschrijving op het effectenbezit, het kapitaal per saldo met f841.38 is toegenomen.

De vraag, in hoever de besparing op de uitgaven gevolg is van bezuiniging, of van het onuitgevoerd blijven van bij de begroting voorziene voornemens, kunnen wij onbesproken laten, daar zij ongetwijfeld in het Jaarverslag hare beantwoording zal vinden.

Ten slotte veroorlooven wij ons hulde te brengen aan de zorgvuldige administratie van den heer Penningmeester, die ons alle verlangde inlichtingen met de grootste welwillendheid heeft verstrekt.

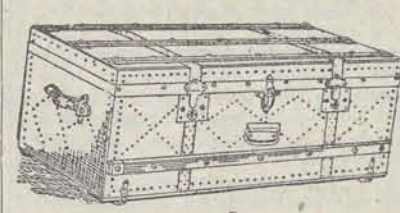
De Commissie van Verificatie,
A. H. G. FOKKER.
A. B. J. PRAKKEN.
Mr. J. H. ANDRIES.

Begroting van ontvangsten en uitgaven van den Penningmeester van het Hoofdbestuur der Vereeniging „Oost en West“ over het jaar 1915.

Ontvangsten.	
Contributiën van de afdelingen	f 1300.—
Idem van de Leden in Administratie a. h. Hoofdbestuur	1400.—
Huishuur	100.—
Rente	150.—
Verkoop boekwerkjes	150.—
Baten voor het Kol. Weekblad	75.—
Subsidie van de Regeering	3000.—
Saldo in kas op 31 December 1913	451.92
Totaal	f 6626.92

Uitgaven.	
Koloniaal Weekblad	f 2100.—
Administratiekosten	100.—
Toelagen en tractementen	420.—
Idem aan Secretaris en Penningmeester van het Hoofdbestuur, waarvan f240 aan den Secretaris	340.—
Reis- en verblijfkosten	200.—
Huishuur	700.—
Onkosten inning contributiën	100.—
Diversen	50.—
Inrichtingskosten	40.—
Drukwerken, waaronder begrepen het uitgeven van brochures	1800.—
Telefoon, gas en waterleiding	300.—
Propaganda	70.—
Onderhoud en loonen	150.—
Receptiekosten	50.—
Ondersteuningsfonds	100.—
Studiefonds	100.—
Vermoedelijk nadeelig saldo op 31 December 1914	6.92
Totaal	f 6626.92

W. POPPINK, Telefoon No. 4485

Prins Hendrikstraat
141-143 - Den Haag
Geheel gepantserde Hutkoffer
Voor het bagageruim, 100 c.M. lang, 50 c.M. breed, 50 c.M. hoog met bak f10.50. Voor de 100 c.M. lang, 50 c.M. breed, 50 c.M. hoog, met bak f9.— Voor de hutten der nieuwe booten, 180 c.M. lang, 50 c.M. breed, 40 c.M. hoog met bak f9.—

P. B. VAN MOORSEL & CO
Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag
Goedkoopst adres voor het geheel of ged. installeren van woningen.

Tandborstels, Badmutsen, Sponsen
Bandages en Gordels.
WED. G. STREITWOLF
Telefoon 2413.
105, Noordeinde 105.

LEESBIBLIOTHEEK in 4 talen.
(De nieuwst uitgekomen werken worden direct opgenomen)
LEESPRIJS 5 CENTS P. DEEL EN P. WEEK, fiederden dag langer 1 cent bijbetalen.
Abonnementkaart voor 20 Boeken 90 cents.
Catalogus 10 cents.
Boek- en Kantoorboekhandel.
E. VAN ANDEL
WEIMARSTRAAT 16a, bij de Suezkade. DEN HAAG

Telef. H 7857 **J. B. HEIJDEMAN**, Telef. H 7857
CONFISEUR. Valeriusstraat 3. PATISSIER.
Speciaal adres voor **INDISCHE SPEKGOEK.**

Sigaren Ex- en Import Maatschappij v/h L. LANGE.
Leverancier van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, enz.
SPECIALER VERPAKKING VOOR DE TROPEN.
HOOGFIJNE LICHTRE BREMER SIGAREN
GEIMPORTEERDE HAVANA SIGAREN.

WISBRUN & LIFFMANN.
Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.
DAMES MODEARTIKELLEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELLEN.

1ste Rotterdamse Maatschappij van verzekering op het leven
Oudehavenkade Nr. 1. Plan C, Rotterdam
Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.
Levensverzekering in elken vorm.
Hoofdvertegenwoordiger voor Ned. Oost-Indië te SOERABAJA.

De geraamde cijfers houden verband met de werkelijke ontvangsten en uitgaven van het jaar 1913.

De Penningmeester,
A. A. C. HARTING.

's-Gravenhage, 14 April 1914.

Van het Informatie-bureau:

Studenten in de Geneeskunde.

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van belanghebbenden, dat voor vijf en twintig studenten in de geneeskunde aan de Nederlandsche Universiteiten de gelegenheid bestaat om, op den voet van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Mei 1886, No. 11, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Februari 1911, No. 53, in opleiding te worden genomen voor de beoefening van officier van gezondheid bij het leger in Nederlandsch-Indië, onder genot van een subsidie van f 4000 (vier duizend gulden), terwijl bovendien na de benoeming tot officier van gezondheid nog eene gratificatie wordt uitgekeerd van f 1000 (één duizend gulden), als tegemoetkoming in de kosten van eerste uitrusting.

Gegadigden zullen zich, onder overlegging van de gevorderde bescheiden, vóór 1 Augustus 1914 bij gezegeld verzoek hebben te wenden tot het Departement van Koloniën, alwaar op aanvraag kosteloos exemplaren zijn te verkrijgen van het reglement betreffende de opleiding.

Civil-Ingénieurs voor den waterstaat en de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië.

Ter benoeming tot aspirant-ingenieur bij den waterstaat en 'slands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indië worden gevraagd civiele ingenieurs, in het bezit van het diploma, bedoeld bij art. 118 der Hooger-onderwijswet (Staatsblad 1905, no. 181).

Zij, die voor plaatsing in aanmerking wenschen te komen, behooren zich, bij gezegeld adres, te wenden tot het Departement van Koloniën.

Bij hunne verzoeken moeten de sollicitanten de vereischte stukken overleggen.

De bezoldiging van de aspirant-ingenieurs bij den waterstaat en 'slands burgerlijke openbare werken bedraagt f 300 's maands. Na 2 jaren dienst in dien rang worden zij bij voldoende geschiktheid en goede plichtsbetrachting bevorderd tot ingenieur, op eene bezoldiging van f 400 's maands, welke door 4 driejaarlijkse verhoogingen van f 75 's Maands en 3 driejaarlijkse verhoogingen van f 100 's maands tot f 1000 's maands kan stijgen.

Gegadigden met eenige jaren praktische ervaring op het gebied van gemeentewerken zullen, indien zij daartoe in Indië aanstonds het verlangen te kennen geven, zooveel mogelijk in die richting werkzaam gesteld worden, en na het verkrijgen van voldoende Indische ervaring en bij gebleken geschiktheid, ingeval zij solliciteeren voor eene betrekking van directeur van locale werken in Indië, daarvoor door den directeur der burgerlijke openbare werken aanbevolen worden.

Aan de uitzending is verbonden:
a. overtocht voor Gouvernementsrekening als passagier der 1ste klasse, c. q. ook voor het wettig gezin;
b. eene vergoeding voor uitrustingskosten, ten bedrage van f 1500 (één duizend vijfhonderd gulden);
c. eene voorloopige bezoldiging van f 150 's maands, ingaande met den dag van inscheeping tot dien, waarop de activiteitsbezoldiging ingaat.

De activiteitsbezoldiging gaat in Indië in met den eersten maand volgende op die, waarin de benoeming door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië zal hebben plaats gehad en de betrekking zal zijn aanvaard.

Leeraar in de plant- en diërkunde bij het M. O. in Nederlandsch-Indië.

Voor het middelbaar onderwijs in Nederlandsch-Indië wordt gevraagd, voorloopig voor plaatsing in tijdelijken dienst, een leeraar in de plant- en diërkunde (doctor of doctorandus in de plant- en diërkunde).

Aan de uitzending is verbonden:
a. eene vergoeding voor uitrustingskosten ad f 1000 (duizend gulden);
b. overtocht als gouvernementspassagier der 1ste klasse, casu quo voor het wettig gezin;

c. eene voorloopige bezoldiging van f 150 (honderd vijftig gulden) 's maands, ingaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië tot den dag, waarop de activiteitsbezoldiging volgens de deswege bestaande bepalingen in Indië ingaat.

De bezoldiging bedraagt thans f 550 (vijfhonderd vijftig gulden) 's maands, met drie vierjaarlijkse traktementsverhoogingen elk van f 100 (honderd gulden) 's maands, zodat zal worden bereikt een maximum traktement van f 850 (achthonderd vijftig gulden) 's maands. Na aanneming door de Staten-Generaal van de voorgestelde nieuwe salariering voor de leeraren bij het middelbaar onderwijs in Nederlandsch-Indië zal de aanvangsbezoldiging echter f 450 (vierhonderd vijftig gulden) 's maands bedragen en zullen aan de betrekking verbonden zijn eene tweejaarlijkse traktementsverhoging van f 100 (honderd gulden) 's maands en vier driejaarlijkse verhoogingen van f 75 (vijf en zeventig gulden) 's maands, terwijl het voorts in de bedoeling ligt om aan hen, die ten minste vier dienstjaren bij het gewoon middelbaar onderwijs of het particulier middelbaar onderwijs hier te lande hebben, een z.g. ervaringstoelage van f 100 (honderd gulden) 's maands toe te kennen, welke toe- lage echter na twee jaren actieven dienst in Indië zal worden vervangen door de eerste traktementsverhoging.

Zij, die zich in de genoemde betrekking aan 'slands dienst in Nederlandsch-Indië wenschen te verbinden, moeten vóór 15 Juli 1914 bij een op zegel geschreven verzoek tot het Departement van Koloniën wenden, onder overlegging van de vereischte stukken.
(Nederlandsche Staatscourant van 21 en 22 Juni 1914, No. 143).

Electro-technisch ingenieur voor het departement van gouvernementsbedrijven in Indië.

Voor de afdeling „Electriciteitswezen" van het departement van gouvernementsbedrijven in Nederlandsch-Indië wordt gevraagd een aspirant-ingenieur met Hoogeschool-diploma voor electro-techniek, op eene bezoldiging van f 300

's maands, welke na twee jaren dienst, onder toekenning van den titel van ingenieur, op f 400 zal worden gebracht, met verdere 3-jaarlijkse verhoogingen van f 100 's maands, tot een maximum van f 1000 's maands.

Aan de uitzending is verbonden:
a. eene tegemoetkoming in de kosten voor uitrusting ad f 1500;

b. overtocht naar Batavia als gouvernementspassagier der 1ste klasse, casu quo ook voor het wettig gezin;

c. eene voorloopige bezoldiging van f 150 's maands, ingaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië tot den dag waarop de activiteitsbezoldiging, volgens de deswege bestaande bepalingen in Indië, ingaat.

Zij, die in aanmerking wenschen te komen moeten zich vóór 10 Juli a.s. bij een op zegel geschreven request bij het Departement van Koloniën aanmelden, onder overlegging van de vereischte stukken.

Studie voor Apotheker.

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van belanghebbenden, dat in 1914 voor twee studenten in de pharmacie aan de Nederlandsche Universiteiten gelegenheid bestaat om onder genot van een subsidie van f 4000 (vier duizend gulden), te worden opgeleid tot militair apotheker bij het leger in Nederlandsch-Indië, overeenkomstig het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 April 1909 No. 29, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Februari 1911 No. 53, waarvan kosteloos exemplaren bij het Departement van Koloniën zijn te verkrijgen.

Gegadigden zullen zich, onder overlegging van de gevorderde bescheiden, vóór 1 Augustus 1914 bij gezegeld request hebben te wenden tot het Departement van Koloniën.

(Nederlandsche Staatscourant van 18 Juni 1914, No. 140).

Officieele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 29 Mei 1914, No. 43.
Benoeemingen, enz.

Civil Departement.

Verleend: 8 m. verlof aan den onderwijzer P. Glavimans en G. J. Mulder, 10 m. aan den leeraar D. A. Vermeulen en P. Koppejan, 10 m. aan den administrateur N. J. Verwey, 10 m. aan den onderwijzer A. Wit, 8 m. aan den adjunct-chef S. J. Warendorf, 1 jaar aan den hoofdingenieur Jhr. P. J. Boreel, 8 m. aan den directeur A. M. Sirks, 8 m. aan den ambtenaar F. Meister, 8 m. aan den referendaris J. C. de Bie, 9 m. aan den onderwijzer M. A. Lokven, 11 m. aan den onderwijzer W. M. Maije, 1 jaar aan den commies H. Korompis, 1 jaar aan den administrateur W. J. van Gent, 1 jaar aan den president weeskamer Th. H. Eman, 1 jaar aan den leeraar F. G. Stein, 1 jaar aan den chef 4e afd. SS., J. M. Sloos, 9 m. aan den adjunct-insp. E. A. Bosschart, 10 m. aan den leeraar J. H. Klooster.

Ontslagen: op verzoek eervol de onderwijzeres mej. G. van Hinloopen Labberton, de ambtenaar W. F. Wyting, de hoofdingenieur A. H. Saltet, de commies C. G. Mooij, de ass.-resident A. F. Velders.

Benoemd: tot ass.-res. van Midden-Celebes H. J. Grijzen, tot voorzitter van den landraad te Medan Mr. H. Oele, tot leeraar te Magelang Mr. O. van Bockel, tot aspirant-houtvester E. van der Laan, B. de Jong, A. J. Beversluis, J. R. Beversluis en J. G. Westra, tot directeur der Kon. Wilhelminaschool te Batavia A. H. Sirks, tot controleur B.B., J. A. H. van Leeuwen, tot leeraar-adjunct-directeur te Batavia Mr. A. Neytzell de Wilde, tot hoofdstationschef R. O. van Ligten, tot ass.-res. van Billiton H. O. Douwes Dekker, tot voorzitter van den landraad te Probolinggo Mr. Ch. F. P. Bodemeijer, te Rembang Mr. C. W. Wormser, te Sragen Mr. A. M. Z. Westrik.

Militair Departement.

Verleend: 8 m. verlof aan den luit. der inf. F. C. J. Sneep.
Hersteld: in activiteit de kolonel der inf. K. E. Schütt.

Uit de Javasche Courant van 2 Juni 1914, No. 44.

Civil Departement.

Verleend: 1 jaar verlof aan den werktuigkundige C. Ch. Bierhuys, 1 jaar aan den stationscommies C. A. Behouden.
Ontslagen: op verzoek eervol de commies J. Verwey, de directeur der Poeloe Laoetmijnen P. A. Stark.

Benoemd: tot voorzitter van den landraad te Garoet Mr. C. J. de Gast, tot onder-voorzitter van den id. te Bandoeng Mr. J. J. Smit, tot adjunct-inspecteur B. J. Onderwater, tot predikant te Salatiga H. J. van Rooyen, tot hoofd-bureauchef S.S., C. G. S. Berger, tot onroleur P. Barette, tot houtvester G. W. van Neijenhoff, tot Gouv.-geneesheer Dr. L. Otten, tot onderwijzeres te Batavia mej. A. M. Lugt, te Meester-Cornelis mej. F. de Pinéda.

Militair Departement.

Verleend: 8 m. verlof aan den majoor der intendance M. Ch. Boon van Ochssée.

Ontslagen: op verzoek eervol de luit.-kol. C. Reedijk, de off. van gezondh. A. E. Sossing Bodenhoff en Dr. P. R. Hausmann, de majoor E. F. A. Zeegers.

Benoemd: tot commandant der 2e mil. afd. op Java de generaal-majoor C. H. van Rietschoten.

Geplaatst: te Bandoeng de militaire apotheker D. Raven, te Tjimahi de of. van gezondh. Th. Kloppenburg, te Batavia de militaire paardenarts F. H. Sardemann.

Overgeplaatst: naar Kendangan de off. van gezondh. B. A. Olafsen.

Ontslagen: op verzoek eervol de 3e machinist bij de Gouv. marine J. C. Provoost.

Marque Deposée „AU-CONDOR"

LA HAYE PAYS BAS. PLEIN 8.

FRED. MOMMAERTS-DEGGELLER

Tabacs, Cigares et Cigarettes de toute Ire qualité

Exportation

Importation

EMBALLAGE SPÉCIAL POUR LES INDES

H. HESSELS & ZONEN,

Vos in Tuinstraat 4, Teleph. 2741.

CONFECTIE-SCHOEISEL
SPECIAAL VOOR Indische Voetentypen.

Valeriusstraat 44, Teleph. 3730.

Afdeling schoeisel op maat volgens wetenschappelijk systeem.

Meer dan 100 doktoren recomanderen ons schoeisel en onze voetredresmiddelen.

LUXE BROODFABRIEK PAUL C. KAISER

HOFLEVERANCIER

ENGELSCHES CAKES

Prima en gewone, in verschillende smaken.

TULBAND in verschillende grootte.

Fijn en gewoon KRENTENBROOD

's-Gravenhaagsche Manege,

Kazernestraat 46-48. - Telefoon 3065.

Oudst Etablissement.

1ste Klasse Rijonderwijs.

R. J. J. HIEMSTRA, Directeur.

DORDTSCHES BANK

'S-GRAVENHAGE - KNEUTERDIJK 12-14

behandelt alle Bankzaken.

C. J. DE GILDE,

-PHOTOGRAAF.

ZOUTMANSTRAAT 47. DEN HAAG.

Specialiteit voor het maken van
Binnen- en Buitenopnamen.

Bekroond op de 4de Tentoonstelling te Ivry-sur-Seine met de Gouden Medaille, 28 Maart 1914.

Beschikbaar.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

Door vakkundige behandeling prima drukwerk

Hofleverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Hofleverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Vereeniging OOST en WEST. Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187**, zijn van 10-12 en van 2-4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer **J. A. SOETENS, Frederik Hendriklaan 155.**

Vijf Dames voor pianolessen.
Een Heer voor muzieklessen.
Een Dame voor kantoorwerkzaamheden in Indië.
Twee Dames voor teeken- en schilderlessen.
Twee Dames voor lessen in de Fransche-, Duitsche- en Engelsche taal.
Eene Dame voor lessen in de Fransche taal.
Vijf Dames als kinderjuffrouw naar Indië.
Een Dame als hoofd der huishouding.
Een dame voor Fransche en Italiaansche conversatielessen.
Eene dame voor Paedagogische adviezen.
Eene Dame voor handwerklessen.
Drie Dames voor Vioollessen.

Een Dame voor zanglessen.
Eene Dame voor schrijf-, kopiëer- en vertaalwerk.
Een Dame voor lessen in machineschrijven, stenografie en moderne talen.
Een Dame voor ademgymnastiek en hygiënisch spreken
Een Dame voor opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.
Een Dame voor lessen aan spraakgebrekkigen.
Twee Dames voor het waarnemen der huishouding.
Een dame als Lectriche of Dame van Gezelschap.
Een Dame als Stenotypiste voor Indië.
Drie heeren voor lessen in de Maleische en Javaansche taal en Indisch Staatsrecht.
Een Dame voor het waarnemen der huishouding.

Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van „Oost en West”, geen direct belanghebbende, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleen.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeyst. 100,	's-Gravenhage,	{ Javaansch.
D. A. P. KOK, Marialaan 162a,	Lochem.	{ Maleisch, gediplomeerd.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46,	Leiden	{ Javaansch.
		{ Maleisch.
		{ Madoereesch.
H. TH. KAL, Laan van Meerdervoort 239	's-Gravenhage,	{ Javaansch.
		{ Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, van Speijkstraat 1,	Utrecht,	{ Maleisch.
		{ Soendaneesch.
		{ Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10. 50 ex. f 2.80.

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

b. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven. door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent. 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

a. Onze West:

De Kolonie Suriname, door REMAN IRIS;

II. **De Kolonie Curaçao**, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao.
Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten

b. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

- No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.
- No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
- No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.**
Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

HOOGENSTRAATEN's
Soepen en Saucen de geurigste!
HOOGENSTRAATEN's
Fijne Groenten de fijnste!
HOOGENSTRAATEN's
Groenten blauw etiket de prijswaardigste!
W. HOOGENSTRAATEN & Co., Hofleveranciers
Leiden.

„TRANSVALIA”
PRINS HENDRIKSTRAAT 74
DEN HAAG.

Ondergoederen
ook in echt Jaeger

Het Antiseptisch Crème „Non plus ultra”

is vrij van bijtende of brandende bestanddeelen en
VEROORLOOFT ZICH TE SCHEREN ZONDER
ZEEP, zonder water en zonder verloren tijd voor
inzeepen noodig.

Als een schoonheidscrème wordt het in enkele
seconden op het gelaat uitgestreken en laat toe dadet
daarna te scheren.

Fabrikanten: WIJTSMA & DE MAN
DEN HELDER.

Vleugels, Piano's Kunstspel-Piano's, Orgels

Verhuur PIANO's van f 5.- p. mnd of f 50.- p. j. af-
VLEUGELS „18.- „ „ „180.- „ „

REPARATIE - STEMMEN - RUIL.

Afdeling Gebruikte Instrumenten.

Speciale Inrichting
voor het gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149

Toko Betawie,

(Firma ALBRECHT & ELFFERICH)

Koningin Emmakade 55. DEN HAAG.

Voornaamste en beste adres voor alle
Ingrediënten voor de Rijsttafel.

Specialiteit in Samballans en Indische Siropen.
OPGERICHT 1880. — TELEFOON 2610.

TELEFOON H 7057

C. P. A. NICOLAI

Specialiteit in HEEREN-MODEARTIKELEN

Ruime keuze. - Nieuwste Modellen.

Dunklerstraat 33 hoek
Valeriusstraat.

VESTIGT U IN ARNHEM OF OMSTREKEN

VELP — STEEG — ELLECOM — DIEREN — OOSTERBEEK — HEELSUM — RENKUM.

Inlichtingen gratis Bureau V. V. V. Stationsplein 15, ARNHEM en bij de Secretarissen der verschillende V. V.'s.

GOUDA Nachtluchten

branden 6, 8 en 10 uur.

GROBBE - COMESTIBLES

's-Gravenhage, Scheveningen, Rijswijk, vh. J. L. MEIJS & Zn.
Bankastr. Theresiastr. 87. Fred. Hendrikl. 70. Willemstraat 9.
Tel. 226. Tel. 444. Tel. 306. Tel. 49.

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL.

Grand Salon de Rafraîchissements NOORDEINDE 44,

Steeds verkrijgbaar onze van ouds bekende
Indische SPEKKOEK à f 1.20.

Brengt een bezoek aan **BOEATAN**
Magazijnen van INDISCHE KUNSTNIJVERHEID

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST”
LAAN v. MEERDERVOORT 187
Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

ROOPE VERScheidenheid van
OOSTERSCHE GERECHTEN.

Zorgzame en zindelijke bereiding ver-
kerd.
Billijk tarief.

SOBALAH SATOE KALI,
TEMTOENANTI DATANG KEMBALI.

Diners vanaf f 1.75.
Plat du Jour à f 1.25.

Witzending van allerlei Schotels en
gebakken met verhooging van bezorgloon.

E. VAN DER HORST,
Burgwal 8, vlak b d. Wagenstraat Den Haag.

Wegens verplaatsing van een groot Mode-Maga-
zijn te Parijs aangekocht de geheele voorraad.
Maandag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en
Vrijdag zullen de COUPONS van althandende dure
Artikelen tot een Uniformprijs van

30 cent per 69 c.M.

verkocht worden.

A. KOGELS & ZON

Prinsestraat 52-56. - Tel. 2825.

ALLEEN VERKOOP

Lincoln- Hanan Shoes.

Linnen Wandel-
en Strand-
schoenen, voor
Heeren, Dames
en Kinderen.

KLEEDERMAKERIJ
J. J. DIETZ Jr.
Noordeinde 196

1e klas coupeur voor deze
speciale afdeling
Dameskleeding
naar maat.

Mantelcostuums
Tailor made
vanaf **f 45.-**
..... en hooger

VAN SEVENTER & PALUDANUS

Kleermakers

DEN HAAG. Telefoon 4214. HEERENGRACHT 38.

Prima Stoffen, Elegante Coupe, Solide Fournituren
Uitsluitend Engelsche en Fransche Stoffen.

STALEN OP AANVRAAG.

Aanbevelend, VAN SEVENTER & PALUDANUS.

HET BLOUSEN-HUIS,

PH. BIEMAN.

Hoogstraat 21.

DEN HAAG.

Telefoon 7293.

BLOUSES.

PEIGNOIRS

COSTUUMROKKEN

JAPONNEN

in alle genres. Extra groote maten.

C. A. VAN MONSJOU. — DEN HAAG. —

VALKENBOSCHPLEIN 15

TELEFOON 2167.

Horloger - Opticien.

Bestrijding van Bloedarmoede, Bleekzucht, Malaria (Binnenkoorts),
Algemeene zwakte, voortdurende Hoofdpijn en Gebrek aan eetlust.

Dr. NANNING's KINADRUPPELS

zijn alleen ECHT met den naam Dr. H. Nanning buiten op de roode doos
en nevenstaand fabrieksmerk. Volkomen alcoholvrij. Prijs / 0.75.
Dr. H. NANNING's Pharm. Chemische Fabriek, Den Haag.

Maison Spéciale de Trousseaux et Layettes

Noordeinde 6, **BERNARD DRABBE** DEN HAAG
vis à vis Plaats TELEFOON 2162

Specialiteit Indische Uitrustingen

Dunne Lingerie's, Katoenen Damast Tafelgoed, Bedlakens,
Sloopen en Goelings in gegarandeerde Indische Maten

BOEKJES MET VOLLEDIGE OPGEAVE GRATIS

N. V. WIJNHANDEL voorheen

ANTONIO AGUILAR

Hoofdkantoor: DEN HAAG.

LANGE HOUTSTRAAT 10.

TELEPHOON H. 264.

Grootste Import en Export van Spaansche
en Portugeesche Wijnen.

Bordeauxwijnen van: **Ed. Blanchy & Cie, Bordeaux.**

Op aanvraag wordt volledige Prijscourant gratis en franco toegezonden.

Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.

FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.

Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

A. SCHRÖDER & Co.
Groenmarkt.

SPORT-

Blouses en Jackets
voor Dames en Kinderen.

Truien
voor Jongens.

Boorden
Kousen

Tennishemden.

A. A. BOLT, Confiseur-Pâtissier.

Bankastraat 4c, 4d, 4e, 4f. Hofleverancier. 'S-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

Rossenaar & Van der Lubbe

Bloemenmagazijn

Theresiastraat 40.

Aanleg en Onderhoud van Tuinen.

Kweekerij Bezuidenhoutsche weg 525.

Telefoon 2877.

Fournisseurs de S. M. la Reine. Fournisseurs de S. M. la Reine Mère.

Specialité de SOIERIES.

Lainages, Cotons, Dentelles.

ROBES MI-CONFECTIONNÉES.

Dentelles de Bruxelles Véritables.

Téléphone 2155

Maison de Nouveautés

Compagnie

Lyonnaise

9 Kneuterdijk - LA HAYE.

**Kunstzalen
d'Audretsch.**

HOOGE WAL 16A.,
'S-GRAVENHAGE.

**Voortdurende
Tentoonstelling**

van

Schilderijen, Etsen en
Kunstvoorwerpen.

Geopend van 10-5,
Zondags van 2-5 uur.

Vrije Toegang.

VOOR

Gemeub. Woningen

wende men zich tot de

N.V. v. h. CORSMIT BROSSOIS,

Korte Voorhout 12a - Tel. 811.

ALTIJD WONINGEN BESCHIKBAAR.

J. A. M. MULDER, Uurwerkmaker.

Noordeinde 182-184 - Den Haag.

TELEFOON 7413.

W. P. de BOCK

PIET HEINSTR. 71-73. TEL. 1769.

**BADEN,
GEIJSERS.**